

ШЕСТО ЗАСЕДАНИЕ
София, сряда, 21 май 1997 г.
Открито в 9,00 ч.

Председателствували: председателят Йордан Соколов и заместник-председателя Иван Куртев

Секретари: Христо Димитров и Свилен Димитров

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ (звъни): Откривам заседанието.

Позволете ми най-напред да приветствам президента на Република България господин Петър Стоянов и вицепрезидента господин Тодор Кавалджиев, които се намират сред нас. (Продължителни ръкопляскания. Всички депутати стават прави.) Преди да преминем към дневния ред, искам да ви съобщя, че миналата седмица претърпя автомобилна катастрофа народният представител от Парламентарната група на Демократичната левица господин Станимир Калчевски, който продължава да се намира в болница. Позволете ми от името на всички народни представители да изкажа на Парламентарната група на Демократичната левица, на неговото семейство съжаление за сполетялото ги нещастие, а на него да пожелаем бързо оздравяване и възстановяване.

В Народното събрание е получен указ на президента на републиката:

"У К А З

N 201

На основание чл. 99, ал. 4 от Конституцията на Република България
П О С Т А Н О В Я В А М:

Предлагам на Тридесет и осмото Народно събрание да избере Иван Йорданов Костов за министър-председател на Република България.

Издаден в София на 19 май 1997 г. и подпечатан с държавния печат.

Президент на републиката:

(п) Петър Стоянов"

С оглед на това предлагам днешният дневен ред да има една единствена точка - избор на министър-председател и на Министерски съвет с изчерпване на цялата процедура, свързана с този избор, която не е кратка.

Само за пояснение - ще се започне с изложение на предложения от президента кандидат за министър-председател господин Иван Костов, който ще изложи програмата, която е разпространена, вижданията си за структурни промени в Министерския съвет, предлагания от него състав на новия Министерски съвет, ще се състои общ дебат по всичките тези три проекторешения, след което ще преминем към гласуванията.

Има ли други предложения за дневен ред? - Да, заповядайте.

ТАТЯНА ДОНЧЕВА (ДЛ): Уважаеми господин председателю, уважаеми дами и господа народни представители! Парламентарната група на Демократичната левица не възразява принципно срещу така предложения дневен ред. Но съгласно правилника на парламента този дневен ред трябваше да бъде внесен снощи до 18 часа писмено и раздаден на народните представители. Това не беше направено и снощи към 18 часа имаше депозиран дневен ред, който въобще не включва тази точка.

Вярно е, че при изключителни случаи се допуска председателят на Народното събрание да прави промени в дневния ред. Но какво изключително има в един случай, след като се знае от десет дни, че такова мероприятие, събитие или каквото искате, ще се състои днес (смях и ръкопляскания от СДС). Дори гвардейците бяха построени отвън!

Ние правим възражение, не защото няма да гласуваме за този дневен ред, а защото той издава лош парламентарен стил и е лошо начало за този парламент.

Ясно е, че днес не беше просто въпрос дали ще се избира Министерски съвет, а как и какъв Министерски съвет ще се избира.

Така че предложението за дневен ред, за начина на вземане на решения и за разстилане във времето трябваше да бъде раздаден на народните представители, а не сутринта Българското национално радио да го коментира. Извинете, но той и към момента не се намира в народните представители.

На второ място, бихме ви поставили няколко въпроса във връзка с начина на водене на дебатите. Ясно е, че Народното събрание ще взема три решения: едното по избор на министър-председател; едното по структурни промени; едното по състав на Министерски съвет.

Знаем, че съществуват парламентарни примери да бъдат сливани, но извинете, ако не бъде избран министър-председател, можете ли да поставите на разглеждане следващите две точки? Ние мислим, че не. И не вярваме да се намери тук някой, който да твърди обратното.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Времето Ви изтече, госпожа Дончева.

ТАТЯНА ДОНЧЕВА: Така че мисля, че трябва да се проведе отделен дебат по всяка от точките, щом ще има и разделно гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Моля, които са съгласни с предложения дневен ред, да гласуват.

От общо гласували 221 народни представители, за - 184, против - 7, въздържали се - 30.

Дневният ред е приет.

От името на Парламентарната група на Съюза на демократичните сили има ли желание да бъде представен номинираният кандидат? - Да, госпожица Екатерина Михайлова. Заповядайте.

ЕКАТЕРИНА МИХАЙЛОВА (СДС): Благодаря, господин председател!

Уважаеми господин президент, уважаеми господин министър-председател, господа министри, уважаеми господин председател, дами и господа народни представители! Издаденият указ от президента е въз основа на решението на Парламентарната група на Съюза на демократичните сили да излъчи за кандидат за министър-председател господин Иван Йорданов Костов.

Това решение ние взехме, след като, разбира се, се консултирахме и със своите партньори от Парламентарната група на Народния съюз и всъщност излъченият кандидат за премиер е кандидат на Обединените демократични сили.

Предлагаме господин Иван Костов за премиер на Република България, затова защото смятаме, че той е най-подходящият човек, който да застане начело на изпълнителната власт в България в този толкова тежък момент за страната.

Кой е господин Иван Костов мисля, че всички знаем в тази зала, а и не само в тази зала, а и цялата българска общественост. Аз ще си позволя, разбира се, да съобщя някои данни от неговата биография, просто защото такъв е редът и защото може би все пак някои факти не са известни на абсолютно всички.

Мисля, че е нужно в днешния ден с оглед това, че искаме да има пълна прозрачност в работата и на парламента, и на изпълнителната власт, всичко да бъде казано в пленарната зала и да става достояние на цялата българска общественост.

Господин Иван Костов е роден на 23 декември 1949 г. През 1967 г. завършва средното си образование в училище "Уилям Гладстон". От 1967 до 1969 г. отбива военната си служба в град Кърджали. През 1969 г. е служител в Национална хидрометеорологична служба. През 1974 г. завършва висше образование със специалност "Икономика", асистент е в Университета за национално и световно стопанство. През 1979 г. е главен асистент в Техническия университет в София. През 1982 г. завършва висше образование в Софийския университет "Климент Охридски" с титлата магистър по математика. През 1984 г. става кандидат на икономическите науки. От 1989 г. започва политическата кариера на господин Иван Костов първоначално като експерт на Съюза на демократичните сили. През 1990 г. е избран за народен представител в Седмото Велико Народно събрание, където е и председател на Икономическата комисия. През 1991 г. е избран за министър на финансите в правителството на Димитър Попов. През 1991 - 1992 г. е народен

представител в Тридесет и шестото Народно събрание и е избран за министър на финансите в правителството на Филип Димитров. През 1993 г., пак в Тридесет и шестото Народно събрание, след като вече не беше на власт правителството на Филип Димитров, господин Иван Костов е заместник-председател на Парламентарната група на Съюза на демократичните сили. През 1994 г. е избран за народен представител в Тридесет и седмото Народно събрание и е избран за председател на Съюза на демократичните сили. През 1997 г. е избран за народен представител в Тридесет и осмото Народно събрание и отново на последната Национална конференция на Съюза на демократичните сили е избран за председател на Съюза на демократичните сили.

От биографията, която ви прочетох, можете сами да стигнете до извода, че кандидатът, който предлагаме за министър-председател на България, е човек със завидни познания в икономиката, а освен това и човек с много богат политически стаж. Политическата кариера на господин Иван Костов бележи развитие, което показва, че той се изгради постепенно, трайно като водещ политик в България. Предлагаме го затова, защото считаме, че господин Иван Костов вече е не само един от водещите политици на България, а е човек, който вече е и държавник и ще може да преведе България през трудния път, който ни предстои. Благодаря ви.

(Ръкопляскания в блока на мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на госпожица Михайлова.

Давам думата на предлагания кандидат за министър-председател на Република България господин Иван Костов да представи програмната декларация, намеренията на правителството и предлаганите от него структура и състав на Министерски съвет.

ИВАН КОСТОВ (СДС): Първо, честит празник на всички именници. Днес е Свети Константин и Елена. (Ръкопляскания в залата)

Уважаеми господин президент, уважаеми господин председател, госпожи и господа народни представители, уважаеми гости!

Имам честта да ви представя проекта за нова структура и състав на Министерския съвет.

В сегашния Министерски съвет предлагам следните промени:

1. Закриване на Министерството на енергетиката.

2. Преобразуване на:

- Министерството на правосъдието в Министерство на правосъдието и правната евроинтеграция;
- Министерството на териториалното развитие и строителството в Министерство на регионалното развитие и благоустройството;
- Министерството на образованието, науката и технологиите в Министерство на образованието и науката.
- Министерството на земеделието и хранителната промишленост в Министерство на земеделието, горите и аграрната реформа;
- Министерството на търговията и външноикономическото сътрудничество в Министерство на търговията и туризма;
- Министерството на труда и социалните грижи в Министерство на труда и социалната политика;
- Министерството на околната среда в Министерство на околната среда и водите.

Предлагам и следния състав:

за заместник министър-председател и министър на промишлеността - господин Александър Божков;

за заместник министър-председател и министър на регионалното развитие и благоустройството - господин Евгений Бакърджиев;

за заместник министър-председател и министър на образованието и науката - господин Веселин Методиев;

за министър на отбраната - господин Георги Ананиев;

за министър на вътрешните работи - господин Богомил Бонев;

за министър на финансите - господин Муравей Радев;

за министър на външните работи - госпожа Надежда Михайлова;

за министър на правосъдието и правната евроинтеграция - господин Васил Гоцев;

за министър на земеделието, горите и аграрната реформа - господин Венцислав Върбанов;

за министър на търговията и туризма - господин Валентин Василев;

за министър на транспорта - господин Вилхелм Краус;

за министър на труда и социалната политика - господин Иван Нейков;

за министър на здравеопазването - доц. Петър Бояджиев;

за министър на културата - госпожа Емма Москова;

за министър на околната среда и водите - госпожа Евдокия Манева;

за министър на държавната администрация - господин Марио Тагарински.

Уважаеми господин президент, уважаеми господин председател, госпожи и господа народни представители, уважаеми гости! Тази структура на Министерския съвет е неотделима част от цялостната реформа, от която България има нужда. Ние ще поемем управлението на държавата в исторически и изключително важен момент. След години имитация на реформи, нагло разграбване на държавата, довело до стопяване на спестяванията на гражданите и декапитализация на производствения потенциал, нашата страна най-сетне има шанса да поеме по пътя на икономическото благосъстояние, да заеме своето достойно място сред европейските държави. И този шанс е уникален, защото е последен и защото мнозинството от българския народ искрено го желае. Такава готовност за промяна показахте и вие, депутатите от Тридесет и осмото Народно събрание, с гласуването на Декларацията за национално съгласие.

Затова вярвам, че ще подкрепите програмата, която е на ваше разположение, и правителството, което ще я изпълнява.

Ние си даваме ясна сметка за мащабите на онова, което предстои да бъде извършено. Ние поемаме отговорността за управлението на България, защото ние можем да изведем страната от кризата, защото знаем какво трябва да се направи, защото знаем как да го направим и сме се опитали да обобщим всичко това в програмата на правителството. Този документ е конкретен израз на нашата готовност и на стремежа ни да започнем управлението си с ясно формулиран план за действие.

Въпреки драматизма, провалът на нашите предшественици имаше поне един положителен аспект. Той лиши от илюзии мнозинството българи. Днес те знаят, че трудностите, които преживяваме, не са плод на реформи, а са причинени от липса на реформи. Те знаят, че реформите могат да бъдат само едни - решителни и дълбоки. И са готови да изтърпят болката, за да бъде утрешният ден по-добър, по-ведър и спокоен.

Най-важният източник на нашия кураж са младежите на България с тяхната енергия и желание да работят за страната си, с тяхното необременено съзнание, отворено към света и съвременната цивилизация. Наличието на политическа воля за реформа обаче все още не е гаранция за техния успех. Години наред обществото ни бе разделяно на управляващи и управлявани, на недосегаеми и електорат. Затова и българите все още живеят със самосъзнанието на емигранти в собствената си страна. Ние, политиките, сме длъжници на народа си. Затова правителството на Обединените демократични сили е решено да направи първата крачка към установяване на взаимно доверие. Нашата политика и действията ни ще са открити и прозрачни. Хората ще знаят какво се прави, какви са причините за едно или друго решение, какъв ще бъде резултатът от всеки управленски акт. Тук искам да се обърна и към вас, журналистите. Свободните медии са завоевание на демократична България. Без вашия професионализъм и вашата съпричастност, политиката на откритост и прозрачност ще остане само пожелание. Крайната цел на нашата програма е България да влезе в третото хилядолетие като съвременна държава със здрави институции, осигуряващи ред и законност за всички, направила своя европейски избор.

Пътят към демократизиране на обществото минава през демократизирането на институциите и повишаване на тяхната ефективност, а не чрез обезличаването им. Ефективните институции са инструмент, чрез който ще се реализира до голяма степен реформата и който ще направи живота на обикновените хора по-лесен.

Реформата ще започнем с администрацията, за да сложим ред най-първо в собствения си двор. Държавният апарат ще бъде освободен от всички корумпирани чиновници и ще изкореним предпоставките за злоупотреба със служебно положение в полза на едни или други интереси. Откритите процедури, ясните правила и стриктният контрол ще блокират възможностите за корупция. Административната реформа за нас е средство за постигането на общата цел - съвременна европейска държава с граждани, притежаващи чувство за собствено достойнство. Ще постигнем това, като издигнем авторитета на държавните институции при стриктното спазване на принципа за разделение на властите, като освободим държавата от несвойствените за нея дейности и като дадем максимален простор за инициативата на нейните предприемчиви граждани.

Същността на реформата в държавния апарат ще е въвеждането на нова философия и нови технологии на административната дейност. Ще подобрим както съдържанието на информационните потоци между институциите, така и техните носители, технологиите на документния обмен. Ще изградим интегрирана информационна система за дейността на публичната администрация. Така всеки гражданин ще може свободно и лесно да ползва интересуващите го нормативни актове. Ще се стремим не към многобройна, а към ефективна и добре платена администрация от способни и кадърни хора, които ще бъдат ценни и необходими на всяко правителство. Ще привличаме млади и образовани служители, които ще работят за утвърждаване авторитета на държавните институции. Без да се интересуваме от политическите им пристрастия, стабилността и професионализма на администрацията ще гарантираме със Закона за държавния служител.

Борбата с корупцията в администрацията е един от многото аспекти в дейността на правителството, насочени към установяване на траен ред и сигурност в страната. Никой не отрича принципа, че всички са равни пред закона. За съжаление обаче практиката показва друго. Правителството на Обединените демократични сили е решено да брани правата на гражданите и ще търсим строга отговорност от всички държавни служители, които създават условия за неравнопоставеност, а у престъпниците самочувствие, че са недосегаеми.

Правителството ще внесе необходимите законопроекти за цялостно и ефективно подобряване работата на институциите, задължени да гарантират реда и сигурността на гражданите в обществото. Ще създадем пълно единодействие между органите и дейностите, обединяващи превенция, разкриване и наказание. Независимо от оперативната самостоятелност на всяко едно от звената на правозащитната система, ще се установи информационно единство между тях.

За да завършим реформата в съдебната система, правителството ще предложи на Народното събрание въвеждането на триинстанционно производство.

Съществуващата досега система на две съдебни инстанции и преглед по реда на надзора създава несигурност за правораздаването и е пречка за постигане на законосъобразен и справедлив съдебен акт.

Служебният кабинет постигна определени успехи в борбата с престъпността, но все още сме далече от желания ред и сигурност. Трябва да пресечем възможностите за получаване на нелегални доходи и особено тяхното нагло манифестиране, да изведем икономиката в сянка на светло. Борбата срещу уличната и организираната престъпност изисква преди всичко осъществяването на поредица икономически мерки - ускорена приватизация на държавната собственост, намаляването до необходимия минимум на разрешителните режими, опростяване на многобройните и сложни административни процедури, обвързването на митниците и данъчната система в обща система за отчет и контрол, промяна на данъчната система, при която данъците ще станат поносими, а укриването им - невъзможно. Всичко това ще направи България спокойно и сигурно място за живеене. Тогава ще можем да кажем, че наистина сме в Европа. Европейският избор е израз на консенсус, оформил се бавно и мъчително през последните седем години в българското общество.

Проблемите на външната политика и националната сигурност бяха първите, по които беше постигнато широко обществено съгласие в три основни измерения. Външната политика и политиката на национална сигурност са неразривно свързани с

вътрешната политика и с модела на реформата. Европа е цивилизационна идентичност и политическо бъдеще за нас и за децата ни. Предстои ни да преустроим своя живот и своето мислене според европейските ценности, знания и стандарти. Успешната външна политика ще е възможна само с нашите собствени усилия и воля за промяна.

Стремежът на България към пълноправно членство в Европейския съюз и НАТО е суверенен и категоричен избор, а не израз на политическа конюнктура, или резултат от външен натиск. В рамките на мандата си правителството ще доразвие инициативите на президента Петър Стоянов и на служебното правителство в областта на външната политика в следните насоки:

- ускорена подготовка за членство в НАТО;
- конкретни стъпки за присъединяване към Европейския съюз;
- балансирана регионална политика;
- последователна защита на правата на нашите сънародници в чужбина в съответствие с международните норми;
- разширяване на отношенията с държавите от Западна Европа, САЩ и Канада, което да стимулира техния търговски и инвестиционен интерес към България;
- развитие на равноправни и взаимноизгодни връзки с Русия, Украйна и останалите държави от ОНД, което да обогати възможностите ни за присъединяване към Европейския съюз и НАТО;
- разширяване на отношенията с партньори от Близкия, Средния и Далечния Изток, Латинска Америка и Африка, което да насърчи икономическия интерес към България и да развие потенциала за ползотворно присъствие на българските делови среди в тези държави;
- ефективно участие на България в дейността на международните организации с цел засилване ролята на страната в решаване на проблеми от световно значение и утвърждаване на националните интереси на международната арена;
- оптимизиране на структурата и организационните принципи на дипломатическата служба в съответствие с новите външнополитически приоритети и потенциал на България.

Външнополитическите приоритети на България ще се реализират при тясно взаимодействие и принципно единомислие между президента на Република България, Народното събрание и Министерския съвет. Формулирането на външнополитическите стъпки ще се осъществява в условията на прозрачност и при оптимално сътрудничество със структурите на гражданското общество.

Правителството ще търси подходящи форми за информирание на гражданите на България за техните права, задължения и отговорности, които ще произтичат от интеграцията в европейските и северноатлантическите структури.

Във военностратегическата област правителството ще гради политиката си върху идеята за сигурност чрез сътрудничество. Осъществяването на тази идея е свързано с дълбока структурна реформа и оптимизиране състава на Българската армия. Предвиждаме конкретни мерки за подобряване на оперативната съвместимост и стандартите на Въоръжените сили на Република България с тези на НАТО. Всички промени ще бъдат в пряка зависимост от финансово-икономическите възможности на страната и бюджета на Министерството на отбраната.

Решението за присъединяването на България към НАТО изисква изработване на концепция за национална сигурност и военна доктрина, в която да залегнат основните постановки на стратегическата концепция на НАТО и военните доктрини и концепции на страните - членки на Евроатлантическия съюз.

Възлов елемент от реформата във Въоръжените сили ще бъде укрепването на гражданския контрол като основен принцип на демократичното управление в системата на Министерството на отбраната.

Ясно ще се дефинират правата и задълженията на министъра в осъществяване на общото ръководство на Българската армия. Ще бъде направен преглед на националното законодателство и за отстраняване на евентуалните пречки по подготовката и присъединяването към Военнополитическия съюз на НАТО.

Икономическата реформа е основният приоритет на нашата програма. Финансовата стабилизация, структурната реформа и приватизацията, ясната индустриална политика, възраждането на българското земеделие и усъвършенствуването на стопанските инфраструктури са нейните най-важни елементи.

Възлова роля в областта на финансовата стабилизация ще играе валутният съвет, който ще бъде въведен от 1 юли. С това ние се задължаваме да провеждаме фискална политика, която не допуска кредитирането на бюджета от Централната банка. С реформирането на финансовата система ще възстановим нейната стабилност и ще върнем доверието в банките. Реформата в реалния сектор ще наложи спазването на твърди бюджетни ограничения от всички стопански субекти и реформирането на бюджетната сфера ще я направи по-ефективна. Правителството ще ускори поземлената реформа, ще либерализира цените на селскостопанските продукти и ще премахне пречките пред развитието на пазарите и чуждите инвестиции.

В областта на публичните финанси и фискалната стратегия предвиждаме за 1997 г. бюджет, който да премахне нуждата от кредитиране от Централната банка или от допълнителен нетен банков кредит през втората половина на 1997 г. Ще реструктурираме голяма част от вътрешния левов дълг. За стабилизирането на приходната част на бюджета ще подобрим събираемостта на данъците, като разширим данъчната основа и след внимателна преценка ще предложим намаляване на данъчните ставки.

Другата линия, по която ще осигурим по-висока събираемост на данъците, е укрепването на данъчната и митническата администрация. За нормалното обслужване задълженията на държавата през първите две години на нашето управление ще се налага да поддържаеме първичен излишък от 4,5-5 на сто от брутния вътрешен продукт. Това ще лимитира възможностите на бюджета за насочване на ресурси към основните бюджетни системи и тяхното нормално функциониране ще бъде осигурено чрез реструктуриране и рационализация на държавните разходи.

Приходите от приватизацията и фискалната рестрикция ще позволят да се реализира програма за плавно редуциране на държавния дълг, което ще позволи кредитните ресурси постепенно да се пренасочат към стопанската сфера. Оптималното управление на държавния дълг ще се основава на разбирането, че държавните ценни книжа имат не само фискални функции, а съдействуват за развитието на паричните и капиталовите пазари и за стабилизиране на цялата финансова система. Банковата система ще бъде заздравена преди въвеждането на валутен съвет, като стабилността ѝ се осигури чрез прилагане на следните мерки:

Ще подпомагаме държавните банки при проблеми с платежоспособността и ликвидността само при фундаментални промени в управлението им или с договор за управление, или чрез приватизация. Договорите за управление ще се сключват с авторитетни чуждестранни финансови институции и ще имат за цел да подготвят банките за приватизация.

До края на 1997 г. се предвижда въвеждането на самофинансираща се система за гарантиране на депозитите, която да осигурява защита на вложителите в съответствие с директивите на Европейския съюз. Банковата система ще бъде трансформирана от държавна в частна до края на 1998 г. В средносрочна перспектива се предвижда наред с приватизацията на държавните банки от подходящи стабилни инвеститори, да се премахнат ограниченията за чуждестранните инвеститори в местни банки.

Един от приоритетите на правителството в областта на икономическата реформа ще бъде насърчаването на чуждите инвестиции, като се подобрят основните параметри на икономическата политика. Развиването на сравнителните предимства на България в конкуренцията за привличане на чуждестранни инвестиции е свързано с: Подобряване на общите макроикономически условия, предсказуемост на отделните параметри и стабилност на законодателната уредба.

Стриктно прилагане на либерално по своя характер законодателство за чуждестранните инвестиции.

Ускоряване на приватизацията.

Намаляване на общото данъчно равнище и предоставянето на данъчни преференции.

По-нататъшно обвързване на страната с европейските структури.

Провеждане на целенасочена държавна политика за насърчване на чуждестранните инвестиции чрез очертаване на ясни национални икономически приоритети.

Положителни резултати от борбата с престъпността и корупцията.

За стимулиране на привличането на свободни чуждестранни капитали ще създадем консултативен съвет по чуждестранните инвестиции, в който да участвуват представители на големи чуждестранни инвеститори в страната и водещи експерти в областта на инвестициите. В рамките на този съвет разглеждането на проблемите по привличането на инвестиции ще са обект на дискусии и оценки от по-широк кръг специалисти извън държавната администрация.

Ще стартираме целенасочена информационна кампания за възможностите за инвестиране в България, която ще е елемент от цялостна стратегия за информационната и комуникационна политика на правителството.

Съществено влияние върху забавянето на структурната реформа оказваха интересите на различни групировки да запазят печелившата за тях схема "приватизиране на печалбите и национализиране на загубите". Липсваше политическа воля за оттегляне на държавата от управлението на предприятията поради отсъствието на реформа в социалната сфера и готовност да се поеме риск от увеличаване на безработицата при закриване на губещи предприятия.

Запазването на държавния монопол в ключови дейности като енергетиката, вноса на природния газ и производството на горива спъваше реформата. Слабата и постоянно променяща се нормативна база на приватизационния процес, нестабилната политическа обстановка, както и ненадеждната банкова и кредитна система също допринесоха за забавянето. Затова днес е необходима цялостна промяна на подхода към структурната реформа, като приоритет ще бъде намаляването и ликвидирането на загубите в общественния сектор.

Рационалното реструктуриране на българската индустрия ще ускори процеса на формиране на пазарни отношения, но най-радикалният път, по който могат да бъдат премахнати загубите в държавния сектор, е неговото приватизиране. Ще извършим бърза приватизация на предприятията, като за целта ще използваме всички възможности:

Продажба на акции и дялове от предприятия на български и чуждестранни купувачи при условията на пълна откритост и конкуренция.

Продажба на акции и дялове от предприятия на работнически и мениджърски екипи при облекчени условия.

Продажба на обособени обекти и малки предприятия чрез търгове и конкурси.

Продължава на акции и дялове от предприятия чрез фондовия пазар.

Продажба на контролни пакети от акции на големи структуроопределящи предприятия на стратегически инвеститори с помощта на водещи чуждестранни консултанти и посредници.

Предлагане на акции и дялове от предприятия срещу приватизационни бонове от втората вълна на масовата приватизация.

Частична или пълна приватизация на големите инфраструктурни и производствени монополи след реструктурирането им.

За да постигнем основната си цел до края на 1998 г. да бъдат приватизирани всички индустриални и търговски предприятия, както и значителна част от инфраструктурата, ние ще отстраним съществуващите противоречия в нормативната уредба, като опростим и съгласуваме процедурите за подготовка и извършване на приватизационните сделки.

Освен това ще направим структурни и персонални промени в приватизационните органи, за да осигурим единодействието в процеса на раздържавяване и за да не бъде той блокиран от незаинтересованост и користни държавни чиновници;
- ще регламентираме ясно възможностите за използване на посредници в

приватизационните сделки и ще привлечем висококвалифицирани консултанти;

- ще стимулираме бързото изкупуване на остатъчни дялове и акции от частично приватизирани предприятия, за да се оттегли държавата изцяло от предприятията с преобладаващо частно участие;
- ще привлечем стратегически инвеститори за структуроопределящите предприятия чрез целенасочена и ефективна маркетингова стратегия;
- ще подготвим и изпълним програмата за публичното предлагане и извършване на сделки на фондовия пазар с акции и други ценни книжа, собственост на държавата;
- ще подготвим и проведем втората вълна на масовата приватизация, като избегнем слабостите от първата вълна и активизиране интереса на българските граждани да участват в раздържавяването чрез инвестиционни бонове.

Възлово значение за успеха на икономическата реформа ще има възраждането на българското земеделие. То изисква нещо повече от възстановяване на собствеността върху земята и усъвършенстване на поземлените отношения чрез осигуряване на необходимите законови икономически предпоставки за свободен пазар и комасация на земеделските земи. Реформата ще успее тогава, когато създадем съществени мотивационни фактори за конкурентно, експортно ориентирано и екологично земеделие. За целта правителството ще създаде условия за ефективна реализация на поземлената собственост;

- ще провежда рационална инвестиционна политика за привличане на наши и чуждестранни инвеститори;
- ще реструктурира държавните фирми и ще завърши приватизацията на земеделието;
- рационално ще използва финансово-кредитни, ценови и данъчни механизми за оздравяване на земеделието в условията на паричен съвет;
- ще стимулира изграждането на екологосъобразно земеделие, ще създаде предпоставки за възстановяване на планинското земеделие и ще насърчава развитието на аграрния туризъм;
- ще подпомага и ще поощрява самоорганизацията на земеделските собственици при тяхното сдружаване.

Съзнаваме, че реформата има своята тежка социална цена. Затова ще успеем в начинанията си само ако успоредно с мерките по структурната реформа изградим нова социална политика. Тя ще осигури адекватна защита на най-заstraшените групи от населението, ще даде средносрочна и дългосрочна бюджетна осигуреност и финансова стабилност на реформираната система чрез нови социални фондове и при пълна обществена прозрачност.

В същото време правителството си поставя като основна цел създаването на благоприятна нормативна среда за откриване на нови работни места. На нови основи ще поставим и защитата от безработица, която ще е възможна само когато са правени осигурителни вноски. Разработваме програми за пренасочване и преквалификация за защита при масови съкращения. Ще създадем фонд за гарантиране вземанията на работниците при фалит на предприятията. Най-сетне ще намалим осигурителната вноска за безработица, което ще намали случаите на трудови правоотношения без осигуровки.

Като елемент от реформата в областта на пенсионното осигуряване ще създадем стимули за пенсиониране на по-висока възраст. Ранното пенсиониране увеличава броя на хората, готови да работят при най-неблагоприятни условия, без осигуровка, което е форма на нелоялна конкуренция в областта на трудовата заетост.

Друг момент от реформата за пенсионната система е намаляването на вноската за социалното осигуряване. Ще бъде издигната и ролята на доброволното осигуряване и браншовите пенсионни фондове. В тази област правителството ще разработи и ще внесе в парламента необходимите законопроекти.

Философията на реформата в социалната сфера е да се даде възможност на всеки трудоспособен български гражданин да поеме сам отговорността за своето икономическо благосъстояние. Това обаче не значи, че ще оставим на произвола на съдбата нашите възрастни майки и бащи, българските сираци и инвалиди. Защото за цивилизоваността на една страна се съди по отношението ѝ към слабите и

безпомощните.

Тежките икономически условия в страната определят стратегията ни в областта на здравеопазването. Ще се стремим да запазим качеството и достъпността на медицинските грижи и успоредно с това да поставим основите на структурните, институционалните и финансовите реформи, които ще имат дълготрайно отражение върху развитието на здравеопазването.

Тази политика си поставя следните цели:

- реализиране на национални програми за здравна профилактика и здравословен начин на живот;
- преференциална защита на здравето на децата, подрастващите, бременните и инвалидите;
- преустановяване на тенденцията към влошаване на здравно-демографското състояние на нацията;
- равнопоставеност на гражданите при нужда от медицинска помощ;
- създаване на здравноосигурителна система;
- равнопоставеност на публичните и частните здравни заведения като неотделими части от общественото здравеопазване;
- създаване на национална политика за обучение на медицинските кадри, съобразена с европейските стандарти.

Бюджетът ще се запази като основен източник за финансиране на здравеопазването до стартиране на здравноосигурителната система, а след това негова грижа ще са държавният санитарен контрол, животоспасяващите дейности и институти, научните центрове и профилактичните програми.

Основна задача в работата на правителството е и успешното функциониране на системата на общото образование. Ще издигнем статута на българското училище, ще гарантираме отварянето на средното образование към гражданското общество;

- ще осигурим изучаването на българския език, литература и история да възпитават любов към отечеството, необходимост от съхранение на народните обичаи и историческата памет;

- ще осигурим и възможности за изучаването на майчиния език като част от уважението на българската държава към индивидуалните човешки права.

И тук е мястото да изразя нашата надежда, че децата, за които най-вече правим тези тежки реформи, ще стават все повече. Даваме си сметка колко скъп стана животът, колко трудно е днес да отгледаш деца. Ще направим възможното да обърнем отрицателните демографски тенденции. Но първото, което искаме да направим, това е да върнем смисъла да се живее и работи в България, децата ни да се раждат, растат и остават в България.

Уважаеми госпожи и господа народни представители! Обръщам се чрез вас към целия български народ и ви призовавам да дадете своето доверие на програмата и на правителството на Обединените демократични сили. Делото ни е общо, място за идеологически спорове тук няма. Нека се покажем достойни за мисията, за която ни е избрал народът.

Благодаря ви за вниманието. (Продължителни ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Иван Костов. Предстоят дебати по програмата, структурата и състава на правителството.

СВЕТЛАНА ДЯНКОВА (от място): Процедура.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Заповядайте, госпожа Дянкова.

СВЕТЛАНА ДЯНКОВА (СДС): Господин председател, искам да направя процедурно предложение. Кандидатите, които са пред нас и които днес ще изберем за министри, са от състава на парламентарното мнозинство и други от състава на служебното правителство. Но има и такива, които не са от тези две групи - това са госпожа Евдогия Манева, господин Петър Бояджиев и госпожа Ема Москова. Затова аз предлагам да бъдат поканени и да участват по време на дебатите.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Моля, гласувайте направеното предложение.

От общо гласували 227 народни представители, за - 226, против - 1, въздържали се - няма.

Прието е предложението.

Моля квесторите да поканят господин Петър Бояджиев, госпожа Емма Москова и госпожа Евдокия Манева в залата.

Определям време на отделните групи по дебатите, както следва: за Парламентарната група на Съюза на демократичните сили 60 минути, за Парламентарната група на Демократичната левица 45 минути и по 30 минути за останалите парламентарни групи.

Моля парламентарните групи да представят списък с желаещите да участват в дебатите.

Най-напред давам думата на министър-председателя на служебното правителство господин Стефан Софиянски. (Ръкопляскания в залата)

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ СТЕФАН СОФИЯНСКИ: Отдавна не съм говорил от тази трибуна.

Уважаеми господин председател! Уважаеми господин президент, който ме назначихте!

Уважаемо председателство! Уважаеми дами и господа народни представители! Ще бъда кратък.

Позволете ми от мое име и от името на служебното правителство да изразя благодарност на всеки един от вас за условията, които ни създадохте да работим през тези три месеца.

Ще мине време, ще се оцени дали сме направили много или малко. Много по-важно е да се запази тази атмосфера, която ние имаме, на съгласие по основните проблеми на страната.

Затова ви пожелавам искрено през следващите четири години, през които вие заемате тези места, пожелавам ви успех и всичко хубаво. (Ръкопляскания в залата)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Има думата господин Благой Димитров, от Парламентарната група на Съюза на демократичните сили.

БЛАГОЙ ДИМИТРОВ (СДС): Уважаеми господин президент, уважаеми господин председател, господа министри! Уважаеми госпожи и господа народни представители!

Още при своето стартиране Тридесет и осмото Народно събрание имаше одобрение от обществото над 40 на сто, при 8 на сто одобрение за стария състав на Тридесет и седмото Народно събрание.

Ненапразно този парламент започна с приемането на Декларацията за национално съгласие. Този факт беше приет със значим интерес и повиши обществените очаквания за преминаване към по-добро.

Днес ние сме изправени, този състав на Народното събрание, пред един значим факт за българското общество - избиране на правителство от състава на Тридесет и осмото Народно събрание. Днес обаче ни е необходимо да демонстрираме на практика новия парламентарен дух. Днес е необходимо ние да се извисим над дребнопартийните интереси и да подкрепим предложения състав, структура и програмна декларация - програма на кандидата за министър-председател господин Иван Костов, това което преди малко чухме.

Аз мисля, че новият дух, който витае в обществото, тези промени, това реформаторско мнозинство, което в момента има в Народното събрание, този реформаторски дух, който е в обществото, има очаквания от новия състав на парламента, повишени очаквания. И ние трябва днес със своето гласуване да оправдаем това обществено доверие.

Миналата седмица имаше едно проискряване, това, че не бил приет на първо четене Законът за данъка върху общия доход, представен от народни представители от Демократичната левица. Аз мисля, че това не е толкова значимо. Ние даже в Парламентарната група на Съюза на демократичните сили и в Парламентарната комисия за икономическа политика говорихме по въпроса, коментираше се този факт като нещо, което трябва да бъде преодоляно. Преодоляването на конфронтацията, уважаеми госпожи и господа, се очаква от българското общество. И може би днес гласуването на 240 депутати за състава на правителството, за неговата декларация, ще бъде един факт, който българското общество очаква и който ние трябва чрез

своето гласуване да направим факт.

Аз мисля, че разумът ще надделее, че декларацията, че съставът на правителството ще бъде подкрепен от всички парламентарни групи.

Нека оправдаем общественото доверие! Нека чрез своя вот ние покажем, че в България витае нов дух - духът на Европа, духът на съгласието, духът на обединението! Благодаря ви за вниманието. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Димитров.

Има думата господин Георги Пирински, от Парламентарната група на Демократичната левица.

ГЕОРГИ ПИРИНСКИ (ДЛ): Уважаеми господин председател! Уважаеми господин президент! Дами и господа народни представители! Уважаеми гости!

Безспорно добре е, че в днешната дискуссия има възможност да се дебатира и по проект за програма, доколкото необходимостта от такава доскоро се оспорваше. Наистина текстът, с който разполагаме, е повече един набор от намерения. Но независимо от това той съдържа редица добри намерения и необходими, безспорно, идеи и предложения.

Но днес ние всички тук, според мен, трябва да се проникнем от едно разбиране, че всички сме тежко задължени към българските граждани. На различни етапи от този седемгодишен преход всеки по своему пораждаше твърде високи очаквания за бързи промени, за бърз напредък, след което следваха тежки разочарования.

Затова според мен нашата обща отговорност днес е преди всичко да не допуснем и този път надеждите да се разбият в такива разочарования. Защото това ще бъде изключително опасно за българското общество, като демократично общество.

Именно това, господин председателю, е причината и за нашата критичност, подхождайки към днешния дебат. Защото ние сме убедени, че не простото съгласие, не едва ли не в аванс гласуваното доверие е начинът да избегнем опасността от разочарованието. Ето затова в тези 45 минути, господин председателю, които са ни отредени, моите колеги ще се постараят да поставят всички основни въпроси, които според мен ясно трябва да получат отговор именно тук, в парламента, и в зависимост от тях ще определим и своето отношение към гласуването.

В оставащите ми не повече от две и половина минути от отреденото на мен време аз мога да заявя само въпросите като групи.

Първата е как се решават най-острите проблеми на днешния ден, на днешните няколко месеца, които предстоят, а именно: смекчаване удара на безработицата; затваряне поне частично на ножицата между цени и доходи; съдействието за тазгодишната селскостопанска реколта и есенна сеитба, които са назовани на страница 54, ако се не лъжа, просто като задача; ще бъдат ли подпомогнати и кооперациите на онези кооператори, не всички от които са собственици на земя, но които сега функционират и дават основна част от селскостопанската продукция, или и тук има скрита картинка, която не знаем какъв ще бъде отговорът ѝ. И не на последно място - как ще тръгнат от тази есен децата на училище, защото не е тайна, че съкращенията на училищата, които ще обхванат над 12 на сто от учителите, са свързани и със съкращаване на училища в много и много села. Предвидило ли е правителството, да речем, помощ за транспортирането на децата до училищата в града, в общинския център, защото в предизборната кампания вие всички бяхте пред въпроса на хората: "Няма да могат да учат децата, защото не можем да платим транспорта".

Втората група въпроси са свързани с виждането ни за онова общество, за което се говори, че ще бъде общество на нашите деца. Стана дума, че то ще е общество на средната класа. Без да мога тук в тези вече секунди да обоснова, че това не се покрива със съдържанието на мерките в програмата, които водят до едно по-нататъшно раздалечаване на 20-те на сто най-бедни и 20-те на сто най-богати в България от днешните вече много шест и половина пъти, искам да кажа, че в програмата има редица вътрешни противоречия, които се нуждаят от сериозно изясняване.

И на трето място, институциите. Основателно програмата започва с раздел за институциите, но едва ли не въпросът се изчерпва с осигуряването на

информационни потоци и се загатва за тотална реформа на обществените отношения, на административно-териториалното деление и т. н. Господин председателю, позволете завършвайки да споделя, че Българската социалистическа партия ясно засвидетелства пред обществото и своята готовност на практика да допринесе за национално съгласие, и своята готовност да се ангажира на отговорна основа с необходимите тежки реформи. Но нека никой не се опитва да търси съгласие на базата на предварително зададените отговори. Ние имаме и задължението, и правото пред своите избиратели като членове на българския парламент да търсим и да настояваме за сериозни отговори, а не за, ако щете, един вид даже нравоучение, без някой да ми се обижда.

Моля ви да бъдат изслушани внимателно и моите колеги в оставащите ни четиридесетина минути и да се намерят процедурите и начините тези въпроси да бъдат сериозно дебатирани в българския парламент. Благодаря ви. (Ръкопляскания в блока на Демократичната левица).

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Пирински.

Има думата госпожа Анастасия Мозер.

АНАСТАСИЯ МОЗЕР (НС): Уважаеми господин президент, уважаеми господин министър-председател, господа министри от служебното правителство, уважаеми дами и господа народни представители, уважаеми господин Костов - кандидат министър-председател, и господа кандидат-министри! Днес приключва онзи съдбовен за България период, който започнахме на 10 януари т. г. Тогава ни обвиняваха, че повеждаме страната към хаос и разруха, но сега всеки един гражданин може да прецени дали наистина е било така.

Оттогава изминаха няколко месеца, през които Обединените демократични сили успяха да върнат надеждата на българите за нормален живот и нормална държава. Вместо тоталното пропадане на страната, което ни предричаха някои, се оказа, че едно управление, основано само и единствено на националните интереси и ползващо се с доверието на народа, може да направи много неща за малко време. Правителството на господин Софиянски, макар и работещо без парламент, имаше подкрепата на най-стабилната и авторитетна институция у нас - президента на Републиката, и той употреби този кредит с една-единствена цел - връщането на доверието, стабилизация на политическата и икономическата ситуация в страната и провеждането на свободни и демократични избори.

Сега, когато повечето, но не всички от тези смели хора ще отстъпят местата си на следващия редовно избран кабинет, всички ние им дължим една огромна благодарност за свършеното през тези стотина трудни дни. Докато ние се бяхме втурнали в предизборна надпревара, те направиха много за страната и за всички нас. Това не трябва и няма да бъде забравено.

Аз не завиждам на бъдещия министър-председател господин Иван Костов и на екипа министри, които сега ще трябва да продължат започнатата работа. Крехкото равновесие, което крепи страната ни днес, може лесно да стане жертва на политическите разпри, ако вместо разрешаване проблемите на България някой отново поведе самоцелна борба за власт, ако законите и законността не се превърнат в основа на поведение в нашата държава.

Пред новото управление стои мандат за четири години усилена работа. Предстои да бъде отместен огромен товар, натрупан през последните седем години на застой. Затова ще е нужна нашата помощ като народни представители да осигурим онази законодателна среда, в която преходът най-после да успее. Искрено се надявам, че въпросът за основните приоритети на реформата няма да има управляващи и опозиция, а всички заедно ще помогнем на онези, на които народът възложи основната отговорност за управление, да се справят успешно.

Нас много ни смущават някои тиражирани напоследък прибързани прогнози на народни представители за нови предсрочни избори. Надявам се, че никой не желае искрено това. Неуспехът сега ще означава истински крах на политическата ни система, такава, каквато я познаваме, и посоката на движение по-нататък би била непредвидима. Крайно време е в тези трудни за страната ни дни всички ние и най-вече политиците да поемем своята част от отговорността и да се направи всичко за

спасението на България, защото цената на провала на една политическа сила не може да бъде съдбата на всички.

Новото правителство ще има две основни задачи: от една страна, да реализира икономическата стабилизация и възстановяване на икономиката и, от друга страна - да работи за съзряването на истински нормална политическа и държавна система.

И двете неща са страшно изостанали във времето, и за двете ще са нужни огромни усилия. Ако за съживяването на националната икономика мерките са пределно ясни и струва ми се много добре дефинирани в програмата, в тази истински модерна програма на правителството, то правилното функциониране на държавните институции се влияе от много повече фактори. Това изисква преди всичко коректни и държавнически отношения между институциите, правилно структуриране на държавната администрация и, не на последно място, подходящи хора на подходящи места. Този път условията са изпълнени и затова очакванията от бъдещото управление са толкова големи.

Забележително в предложението ни кабинет е и реализирането за първи път на истинския коалиционен принцип, коалирането за първи път на реални политически субекти и реалното споделяне на отговорността. За първи път в следкомунистическата история на България ни се предлага коалиционно правителство, съставено по естественния път на демократичните избори и целящо не оставането на власт на една или друга, загубила своето реално влияние група, а нов тип управление на широка основа. Ние сме щастливи, че господата Веско Методиев и Венцислав Върбанов са част от новия екип.

Новият дух на това управление се демонстрира и от състава на правителството, където министрите не са хора, получили постове като награда за заслуги, а специалисти, които съчетават професионални качества с политическа отговорност и принципи. Ние в Народен съюз - БЗНС, Демократическа партия, които сме съучредители на Обединените демократични сили и създатели на реформаторското мнозинство, в съответствие с нашите ангажименти в рамките на Обединените демократични сили се заемаме с конкретни задачи по управлението на България. Такава бе волята на нашите избиратели, които ни изпратиха в парламента и ние сме твърдо решени да реализираме тези приоритети, които отстоявахме по време на предизборната кампания.

Същевременно искам да подчертая, че отговорността за управлението я поемаме като цяло и ако отделните задачи могат да бъдат делени, то отговорността за това, което ще стане през следващите 4 години у нас, не може. Накрая всички ще се явим пред избирателите и ще трябва да дадем отчет за това дали сме управлявали добре или зле. Затова ние ще държим на изпълнението на всички поети ангажименти. Народен съюз - БЗНС, Демократическа партия е онази политическа сила, която поема своя път в изпълнителната власт на чисто. Това още повече ни задължава да държим за честността и откритостта на бъдещата власт. Гаранция за това са и личностите, които ще оглавят министерствата в бъдещото правителство. На тях ние даваме своето доверие. Действията ни в Народното събрание ще бъдат насочени към изпълнение на задачите, които им поставя програмата за управление. Същевременно ние ще използваме всички средства на парламентарния контрол, за да искаме изпълнението на тези задачи и да търсим отговорност за това.

Накрая, позволете ми да пожелаая много здраве и сили на министър-председателя и министрите от новото правителство за решаване на огромните проблеми, пред които сме изправени. Ние сме уверени, че те разполагат с всичко необходимо затова и Народен съюз ще стои твърдо зад тях в трудната им мисия. На добър час!

(Ръкопляскания от дясно и в средата)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на госпожа Мозер.

Има думата господин Жорж Ганчев.

ЖОРЖ ГАНЧЕВ (БББ): Господин Иван Костов, честито! Знам, че поемате голяма отговорност. На добър час! Стискаме Ви палци! Знам, че имате трудна задача.

Четохме и анализирахме програмата Ви внимателно. Добра е. Съгласяваме се с нея. Не видяхме цифрите и не знам откъде ще дойде ресурсът, но съм сигурен, че при

една старателна работа ще го намерите и ще се справите със ситуацията. Ще ви дадем подкрепа първите 100 дни както обещахме. Драго ми е, че цитирахте моите думи от 5 години, че една цивилизация можеш да разбереш колко чини само по начина, по който третираш баба си, дядо си, баща си и майка си. Всичко друго ни връща в джунглата. Моля се Богу, че социалната политика ще бъде един от приоритетите на Вашето правителство, тъй като не само светът ни гледа, а нашите родители ни гледат под лупа всеки ден. Моля се Богу, че ще спрат вандалщините с поемането на властта от Вас с днешна дата, ще спре разбиването на офисите на Бизнесблока, както миналата събота, и кражбата на компютрите, писането върху мои портрети "Ко-мо-нист!" и "Смърт!". Това е не само смешно, това е трагично за България и за демокрацията.

Поздравявам господин Софийски с неговата работа! Благодаря ви, колеги! На добър час във вашата дейност при завръщането ви на вашите места!

На господата, които ще поемат тази тежка раница на гърба, желаем да се поздравим в края на 100-те дни с ясни, категорични и резултатни крачки, които ние всички ще оценим в тази зала. Благодаря. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Ганчев.

Има думата Йордан Цонев.

ЙОРДАН ЦОНЕВ (СДС): Уважаеми господин президент, уважаеми господин министър-председател, господа министри, уважаеми господин председател, дами и господа народни представители! Днес е един от най-важните дни в новата политическа история на България, ако не и най-важният. Това е така не защото избираме поредния български кабинет. Това е така не защото избираме поредния български министър-председател. Това е така, защото това правителство е призвано да извърши най-тежката част от реформата, която българският народ очаква от нас. Този кабинет идва с воля за управление. Този кабинет идва със знание за управление. Този кабинет знае как да проведе реформата. Този кабинет идва със съгласие, с воля за съгласие между всички политически сили при провеждане на реформата. Израз на всичко това е програмата, която кандидатът за министър-председател господин Иван Костов представи пред вас. Това е прецедент през последните 8 години от нашия политически живот при избор на нов кабинет да бъде представена цялостна програма за 4-годишно управление.

Съзнавайки своите отговорности, изключително тежки отговорности при провеждане на реформата, кабинетът представи пред нас една цялостна, дълбока и ясна програма за провеждане на тази реформа, програма, която изразява волята на българския народ, волята на политическите сили, изразена в документите за национално съгласие, подписани при президента през февруари и Декларацията за национално спасение, която ние приехме в първия ден от нашата работа.

Тези приоритети са ясни и по тях ние нямаме различия: провеждането на структурната реформа, въвеждането на валутния фонд като част от финансовата стабилизация на България, като най-важната част от финансовата стабилизация и връщането на доверието на международните инвеститори, приобщаването на България към европейските структури, към атлантическите структури. Всичко това е отразено ясно и точно в програмата.

Вотът на българския избирател от 19 април е ясен. Съюзът на демократичните сили и Обединените демократични сили трябва да изнесат огромната тежест по провеждане на реформата. Но вотът на българския избирател от 19 април казва и нещо друго, че ние трябва да извършим това заедно, че ние трябва да извършим тази реформа в съгласие всички помежду си. Не е случаен фактът, че българският народ допусна в Тридесет и осмия български парламент само онези политически сили, които подписаха декларацията при президента през м. февруари. Ние трябва да се съобразим с този вот и Съюзът на демократичните сили го прави днес чрез представения от него кабинет, чрез представената от този кабинет програма.

Аз ще ви кажа, защото съм сигурен, че точно този парламент в този мандат и точно този кабинет ще извършат тази реформа. И ви приканваме като една националноотговорна политическа сила, защото Съюзът на демократичните сили е

доказал, че е такава, като една можеща и знаеща политическа сила, като една политическа сила, която е и великодушна, ние ви приканваме да споделите радостта от този успех. Приканваме ви да го направим заедно, защото сме сигурни, че ще го направим и ще го направи точно този кабинет. Благодаря ви за вниманието.

(Ръкопляскания в мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Цонев.

Има думата господин Румен Овчаров.

РУМЕН ОВЧАРОВ (ДЛ): Уважаеми господин председател, госпожи и господа народни представители! Първо искам накратко да благодаря на колегите за своевременно представения ни документ. Това, което прави впечатление в този документ, е прогресът, който е направил Съюзът на демократичните сили от предния си опит да влезе във властта. Тогава смятахте, че можете да управлявате по предизборна платформа. Сега сте ни представили документ, претендиращ за всеобхватност и пълнота. Трябва да си призная, че подобен документ не съм виждал от 1986 година, от тезисите на Тринадесетия конгрес на Българската комунистическа партия. Явно сте се поучили.

Разликата обаче е, че в този документ напълно отсъстват конкретните параметри на структурната реформа, конкретните социални ангажменти на управляващите, ресурсното обезпечаване на мероприятията, които предлагате. Иначе всичко в него е вярно. Всичко е вярно, обаче ако става дума за някаква обща концепция, някакви основни насоки за постигане на светлото бъдеще, но не и за конкретна, реална, контролируема програма за действие. В потвърждение на това е и фактът, че в програмата въобще не се споменава нищо за меморандума и изискванията и споразумението с Международния валутен фонд - единствения реален, истински ангажимент, който това правителство ще трябва да изпълнява и то в най-близко бъдеще.

Защо? Може би Съюзът на демократичните сили е приел позицията на Демократичната левица, че ред от постановките на това споразумение трябва да бъдат преразгледани, че те противоречат на Конституцията, че социалната цена, която се залага там, е прекалено висока? Или не споменавате за меморандума заради констатациите в него, които не са в унисон с политическата позиция на Съюза на демократичните сили? Имам предвид ясно изразената от фонда позиция, че реалната реформа започна през 1996 година, че икономическият срив настъпи през януари и февруари по време на политическия и икономически хаос, че социалната цена за отлагането на мерките за финансова стабилизация на страната ще бъде платена от всички нас и тя ще бъде значително по-висока.

Тъй като времето ни за дебати е изключително кратко, без да се впускам в подробности, ще се опитам да кажа няколко думи за това, което ни се предлага в реалната икономика и в инфраструктурните отрасли. Там реформата е сведена до бърза и безотговорна приватизация и то в отрасли, които са изключително държавна собственост, където схемата на тази приватизация въобще не е ясна. Изходът се търси в замяната на дълг срещу собственост, което при съществуващите оценки на материалните активи ще бъде просто разграбване. Намалването на загубите на предприятията се разглежда само в плоскостта на ликвидацията - 30 процента през 1997 година, 90 процента през 2001 година. Какво ще стане с работещите и кои са тези предприятия? Министерствата се превръщат в ликвидационни съвети.

(Оживление и ръкопляскания в СДС) Така сте написали, извинявайте!

Всичко останало е безкрайно повтаряне и преписване на разработки в съответните отрасли - без ресурсно обезпечаване, без конкретни мерки за реализацията им. И, разбира се, коктейл от необосновани констатации за провали, катастрофи и подобни съждения.

Имах намерение да ви говоря за енергетиката, защото тя блести с оригиналността на подхода си - пълен отказ от приемственост на досегашната политика, отказ от ядрената енергетика и заместването ѝ с малки ВЕЦ, вятърни централни, геотермални и други възобновяеми източници, които ние наричаме вятър и мъгла. Няма страна в света, господин Костов, която задоволява повече от 5 на сто от баланса си с подобни източници на енергия. За да заместим атомната електроцентрала с водни

електроцентрали, в България ще трябва да настане потоп и този потоп да продължи с години. Затова, господин Костов, не отърсвайте обществото от натрапваната му с години илюзия за ниска себестойност на електроенергия и осигурена безопасност на АЕЦ "Козлодуй", а просто погледнете цифрите. Ще видите, че те се различават с пъти.

В реалната икономика, ако трябва да говорим, аз бих казал така: в политиката едвинсугаревщината е интересна, но в реалната икономика и особено в енергетиката тя е фатална.

По два конкретни проекта, по които според мен служебното правителство просто превиши правата си. Първият е така наречената газова спогодба. Оставям настрана предизборния характер на мероприятиято, оставям настрана също така и отказа от единствено законосъобразната процедура за решаването му - отказа от концесия, което щеше да ни даде възможност на принципите на конкурентната и пазарна основа едновременно с това да постигнем и нормални цени на топлоенергията, а не безумната цена от 25 долара за гигакалория, към която се стремим в момента.

И още един въпрос, за който не знам дали всички си дават сметка. В част четвърта на вашата програма се декларира наляво и надясно, на много места, че, видите ли, вие ще прекратите практиката за монополизирание на печалбите на входа и на изхода на промишлените предприятия. Не знам дали си дават сметка, че с тази спогодба вие предоставяте на една частна групировка, при това с чуждестранно държавно участие, целия вход на България. А с онзиденшната наредба на служебното правителство предоставяте и изхода на България.

Няма да говоря за атомната електроцентрала в Белене. Няма да говоря за абсолютно режисирания и скандално проведен съвет, на който се взе решение по един стратегически важен за страната ни проект. Просто ви съветвам, явно господин Стоилов не е успял да прескочи, въпреки тригодишния си престой в Прага, прескочете до Темелин, до атомната централа, която е същият тип и която чехите вече завършват.

Въобщо пожелавам ви да бъдете малко повече европейци! Благодаря ви за вниманието. (Ръкопляскания в Демократичната левица)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Овчаров.

Има думата господин Кирил Ерменков.

КИРИЛ ЕРМЕНКОВ (ЕЛ): Уважаеми господин президент, вицепрезидент, уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа народни представители!

Парламентарната група на Евролевицата счита за нормално, логично и отговорно правителството на Република България да бъде съставено от Съюза на демократичните сили и ние сме готови да подкрепим това правителство в името на реформата във финансовата, икономическата и социалната сфера.

Бих искал да подкрепя принципите и приоритетите, заложили в програмата на правителството в периода 1997 - 2001 година. Ние сме убедени, че приоритетите, определени в програмата, следва да бъдат национални приоритети и всички парламентарни групи и обществото да работят за максималната им реализация и подчиняване на националните интереси на България. Може би е естествено правителството да изпълнява програма, близка до предизборната програма.

Като народен представител от Евролевицата и като председател на Комисията по енергетика и енергийни ресурси бих искал да подкрепя намеренията на този етап на правителството да насърчава инвестиционната програма, съставена на основата на най-важните и атрактивни инфраструктурни проекти от национално, регионално и трансевропейско значение.

В предизборната програма на Евролевицата ние определихме инвестиционните проекти, които следва да се реализират до 2000-та година и след този период, значителна част от които са включени и в програмата на правителството. Това ни дава основание да ги подкрепим и да търсим пътища съвместно за привличане на чуждестранни инвестиции. Необходима е нова атмосфера, ново доверие към чуждестранните инвеститори, което предполага и законово осигуряване на условията на нов инвестиционен климат в България. Това е една бъдеща законова потребност на българския парламент.

Евролевицата ще подкрепи и насърчава привличането на реални инвестиции и създаването на нови работни места, което е свързано и със социалната програма на правителството. От съществено значение за изпълнението на програмата е отчитането на ограничените бюджетни средства и условията за осигуряване на държавни инвестиции, дяловото участие на държавата и гаранциите в проектите, които са включени за реализация. Това е един вид необходима държавна защита, една предстояща задача за държавния бюджет.

Искам да напомня на уважаемите народни представители, че изграждането на трансевропейските транспортни коридори не е нова задача. Тя е включена в инвестиционната програма на Република България още през 1992 г. и утвърдена на Втората общоевропейска конференция на министрите на транспорта през март 1994 г. на о. Крит, затова и са известни като критските транспортни коридори.

Ние считаме, че включването им като приоритети на Република България е от съществено значение и за увеличаване доверието към българските държавни и частни институции с оглед търсене на инвеститори в една нова реална обстановка. Това е една принципна позиция, една последователна позиция за реализация на инвестиционната програма, но повтарям, с едно продължение - необходимостта от търсене на доверие и инвестиции с участието на държавата.

Реконструкцията и доизграждането на международните летища в София и Бургас, развитието на комбинираните превози, разкриването на нови гранично-пропускателни пунктове, реструктурирането на Българските държавни железници и др. трябва да намерят реалното си място в ускорени срокове да бъдат най-сетне реализирани или да бъде стартирано тяхното изпълнение. Това е една добра възможност, един реален шанс за интегрирането на българската транспортна система към европейските транспортни мрежи.

Модернизацията на българската енергетика е също от изключително значение за възстановяване на икономическата стабилност на страната. Приоритетите на енергийната ни политика са базирани на основата на целта за постигане на национална енергийна независимост.

Аз не бих искал сега да ангажирам уважаемите народни представители с конкретните бележки по отношение приоритетите на енергийната политика, включени в програмата за инфраструктурните проекти, тъй като считам, че в голяма част - започвайки от целите, а така също в приоритетите е необходима една конкретизация от страна на правителството и предполагам, с участието на Комисията по енергетика и енергийни ресурси.

Бих искал само да си разреша да посоча и да помоля - проблемът за АЕЦ "Белене" и развитието на атомната енергетика да не се счита за финализиран. Поне от програмата личи такова настроение. Ние считаме, изхождам от програмата и позицията на Евролевицата, че атомната енергетика и АЕЦ "Белене" на ново техническо ниво, със сигурност и безопасност на хората, региона и Европа, са една добра перспектива за нашата национална икономика и за държавния бюджет.

Аз си разрешавам още веднъж тези въпроси съвместно с правителството да обсъждаме допълнително на базата на експертни становища в Комисията по енергетика и енергийни ресурси.

Бих искал също така да помоля, използвайки случая, да помоля временната комисия, която подготвя новия правилник на Народното събрание, отново да помисли и да обсъдим необходимостта от създаването на една нова постоянна комисия на инфраструктурата на Република България или в един раздел за енергетика и транспорт, който би могло добре да се мотивира пред вас.

Благодаря ви. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Ерменков.

Има думата господин Кръстю Трендафилов.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ (ДЛ): Уважаеми господин председател, уважаеми госпожи и господа народни представители!

Седем години в тази зала от всички партии и коалиции се говори за национално съгласие по основните проблеми на страната, но на пръсти се броят случаите, когато това е постигнато.

Селското стопанство е един от проблемите, по който може и трябва най-бързо да се постигне резултатно съгласие. Всички партии в България са записали в своите програми като приоритет селското стопанство, но с действията си в парламента или в изпълнителната власт не защитиха своите програмни цели и в резултат - разрушена, разграбена, унищожена материално-техническа база за милиарди лева, база, изградена десетилетия от българския селянин с лишения и надежда за добро бъдеще на отрасъла; ликвидирани структури без да са намерени и създадени други, отговарящи на съвременните изисквания, които да организират селскостопанското производство; оттегляне на държавата от задължението ѝ да регулира това производство, да гарантира изхранването на населението, да осигурява най-необходимото за живота на всеки; производство, което години наред е осигурявало достатъчна продукция за износ и в крайна сметка е давало самочувствие на нацията, гарантирало е нейния суверенитет.

Днес ние се радваме на помощи за осигуряване на насъщния, което е обидно и срамно като се има предвид плодородната земя и благоприятният климат, все още съхранената материално-техническа база и селскостопанска наука и най-важното - хората, които могат и знаят как да произвеждат.

В програмата на правителството прави впечатление, че възраждането на земеделието - тук си позволявам да кажа: не на селскостопанското производство и на българското село, а на земеделието - се свързва основно с връщането на земята и приватизацията. Аз съм за връщането на земята и за бърза приватизация на онова, което все още е останало като държавна собственост, но в същото време връщането на земята, както се убедиха много хора у нас, е сложен, вътрешнопротиворечив, скъпо струващ процес, изискващ висока професионална подготовка на работещите в тази област и ясна законодателна уредба. И трите предпоставки липсват и това забави връщането на земята. В момента над 80 на сто от земята, според записа в меморандума на Международния валутен фонд, е върната, 62 на сто от хората могат да получат нотариални актове, в цели селища и общини този процес е приключен, но положението не е добро - пустеят земи, производство няма!

Аз мисля, че въпрос номер едно сега и в близките няколко години за мен е подкрепата и създаването на условия за развитие на нови структури в селското стопанство: фермерски и арендаторски стопанства; сдружения и кооперативи; кооперативи, опрени на традицията от началото на века и чуждия опит; кооперативи в цялото многообразие на форми, които съществуват, защото това е структура, наложена от живота, а не от волята на политиците; структура, която и в момента стопанисва 43 на сто от земята, но дава преобладаващата част от стоковата продукция на държавата.

На второ място, икономическата реформа като цяло налага фундаментална промяна в отговорностите и функциите на институциите от изпълнителната власт - Министерски съвет, министерства и многообразните служби, пряко отговорни за развитието на селското стопанство, ветеринарна, по селекция и развитие в животновъдството, за растителна защита, Селскостопанската академия като цяло и пр. Това са структури, които трябва да осигурят отрасъла да стане конкурентоспособен и ефективен; структури, които да осигурят засилване на изследователската, внедрителската и консултантската дейност, да подпомагат развитието на търговските инфраструктури и пр. В крайна сметка в селското стопанство трябва да се формира ефективна политика за регионално развитие - проблем, който има национално значение, който стои на дневен ред дори и пред най-развитите европейски страни, а за нас решаването му е от жизнено значение. На трето място аз бих поставил - впрочем, този въпрос на първо място в правителствената програма, и това е въпросът как ще решим продоволствените проблеми на България 1997-1998 г. в условията на валутен борд, как ще осигурим висококачествени и разнообразни хранителни продукти, достатъчни по количество и достъпни по цени за изхранване на населението още тази година. Отговор на този въпрос в програмата няма.

Пролетната кампания не върви добре. Предстои прибирането и оползотворяването на реколтата от есенниците. Отсега трябва да се мисли за подготовка на тежката

есенна кампания. За всичко това са необходими финансови средства, техника и организация. Какво ще бъде мястото на държавата? Отговор и на този въпрос няма. Силно съм обезпокоен от начина, по който се поставя въпросът за приватизацията в селското стопанство. Държавата и сега твърде символично присъства в растениевъдството и животновъдството. В хранителната промишленост нейният дял още тази година ще слезе под 50 на сто, а ако се вземат и малките частни предприятия, които се развиват, производството ще надхвърли повече от 60 на сто. В програмата се говори за продажба на чуждестранни юридически лица на земя, земеделска земя, поставя се въпросът за приватизация на научни звена, за приватизация на всички търговски дружества, изкупуващи селскостопанска продукция. Смятам, че това надхвърля границата на разумното и аз не бих го подкрепил.

Земята е най-ценното ни национално богатство. Ако, притиснати от недостига на финансови средства, се лишим и от това богатство, ще ни съдят поколенията! Селскостопанската наука, семеипроизводството, селекционните центрове, репродуктивните бази са най-силните лостове на държавата да провежда политика в полза на целия народ. Ако и от това се откажем, съмнявам се, че грижата ни ще бъде за хората. Тя ще бъде за онези, които искат да печелят. Селскостопанското производство е производство, чрез което най-пряко се реализират социалните функции на държавата. Ако пристъпим към такава тотална приватизация, българската държава няма пълноценно да изпълни своята социална функция.

Благодаря. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Трендафилов.

Има думата господин Веселин Бончев.

ВЕСЕЛИН БОНЧЕВ (БББ): Уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа! В проекторешението за структурни промени в Министерския съвет в т. 2 е записано: "Закрива Министерство на енергетиката".

Всички досегашни експерименти в Комитета на енергетиката, аз съм се занимавал 20 години с този отрасъл, показваха много лоши резултати. А вие знаете, че енергетиката на България е в много лошо състояние, почти 100 на сто от нужните горивни материали са внос и тя изисква много големи инвестиции.

Смятам, че това е опасен експеримент с цялостната и бъдеща икономика на България.

Вие знаете, че електроенергията не е стока, която стои на склад, но която държава я има достатъчно, тя е силна държава. Ще помоля специалистите, които са направили това предложение, да си спомнят определението на госпожа Маргарет Тачър за значението на електроенергията за Великобритания.

И накрая ми позволете да пожелая на бъдещото правителство успешно управление на България, връщането на нейния международен авторитет и изваждането ѝ от тези унижителни ситуации и дискриминация - черния списък и Шенген. Благодаря.

(Ръкопляскания от мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Бончев.

Има думата господин Цоньо Ботев.

ЦОНЬО БОТЕВ (СДС): Уважаеми господин председател, уважаеми господа министри, дами и господа народни представители! Днес България е в очакване - българският народ очаква от политическата класа не светло бъдеще, не розови сънища, не красиви лъжи, нашите сънародници очакват друго - очакват да бъде избрано правителство, което да заяви политическата си воля да спаси България. Ясно, открито и честно да посочи приоритетите в дейността си, хладнокръвно да приеме наследството на една провалила се политика и в същото време да подаде ръка на всички национално отговорни политици, на всички честни българи, на всички патриоти, които искат да я има България, българите да живеят достойно, нашите деца да изберат България, а не чужбина.

Винаги съм се опитвал да разбера политическите си опоненти. Опитвал съм се и да им простя заблудите, демагогията, популизма, наглостта, ненужното политическо високомерие, дори престъпленията срещу българския народ. Не мога обаче да

разбера тяхната непоследователност в политическите им действия и неразбирането на българската народопсихология. А той, българинът, е обикновен и предвидим човек. Реакциите му са естествени: когато го удариш - удря, когато го погалиш - гали.

Нека всички в тази зала да се държим като българи. Ние от Обединените демократични сили подаваме ръка на всички. Приемете я. Не за друго, не че не можем без нея, а затова, защото това поиска от нас, народните представители, българският народ. Та той поиска толкова малко. Не поиска реки от мед и масло, не поиска разкошен живот, поиска национално съгласие в името на България. Водени от желанието на българския народ, ние предложихме Декларацията за национално спасение на България, а сега номинираният от мнозинството за министър-председател господин Иван Костов представи пред вас и българския народ програмната декларация на неговото правителство, в която няма илюзии, няма неизпълними обещания. Още отсега тези, които са призвани да управляват България през следващите години и да я въведат в следващото хилядолетие, правят достойние на българската общественост своята програма за управление на България до 2001 година.

В тази програма са очертани приоритетите на правителството и в същото време нито за миг не е забравено, че в политиката не се прави това, което ни се иска, а това, което е възможно. А е възможно толкова повече, колкото по-широко е участието във вземането на решения и носенето на отговорност от хората, участващи в различните нива на властта.

Ръководени от известната максима по-малко държава, повече свобода и инициатива на личността, авторите на програмата издигат като един от своите приоритети развитието на местното самоуправление и регионалната политика като основа за реалната демократизация на обществото, опирайки се на българските традиции и европейския опит. Това значи ангажиране с провеждането на политика на балансирано и устойчиво развитие, за да се преодолеят наследените критични диспропорции в общините и районите, достигнали до критично равнище на безработица, бедност, екологични и демографски проблеми, социално и етническо напрежение.

Решаването на тези проблеми чрез разработване на проекти, чрез европейски програми изисква нормативно, институционално и ресурсово осигуряване, което ще започне още тази година. Геостратегическото положение на България ни задължава да положим усилия за развитие на националната инфраструктура, транспортни коридори, нови гранични контролно-пропускателни пунктове, мост над река Дунав, продуктопроводи и други. Тяхното изграждане ще реши и част от регионалните проблеми.

Не вярвам някой да намери сериозни аргументи, за да отрече необходимостта от ново законодателство в областта на териториалното и селищното устройство и благоустройството, или пък такъв, който да е против активизиране на жилищното строителство, развитие на жилищния пазар, въвеждане на нови форми на кредитиране на жилищното строителство и стимулиране на общините за социално жилищно строителство.

Поради всичко това приемам решението на Парламентарната група на Демократичната левица да гласува против правителството на Обединените демократични сили с министър-председател господин Иван Костов и предложената от тях програма, като желание да заемат мястото на активна опозиция. Няма нищо лошо в това. Едно демократично правителство има нужда от опозиция. Дай Боже тя да е конструктивна и да не се поддава на лансиране на фалшиви тези. Когато бях областен управител, частен бизнесмен, който искаше да построи предприятие, ме попита с какво ще им помогна. Моят отговор беше - с това, че няма да ви преча.

В този тежък период за нашата страна няма да бъде почтено да се пречи на онези, които поемат тежкия кръст да спасят България. Критикувайте ги, но не им пречете. Ако не за друго, за да я има България. Аз ги познавам. Те ще спасят България. Те могат. Благодаря ви. (Ръкопляскания от мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Цоньо Ботев.

Има думата госпожа Емилия Масларова.

ЕМИЛИЯ МАСЛАРОВА (ДЛ): Уважаеми господин председател, уважаеми гости, уважаеми колеги! Всички ние днес трябва да сме наясно, че повече от всякога тези, които са ни пратили в българския парламент, очакват от нас съгласуваност в действията ни, очакват една реална защита.

Мнозинството спечели изборите с девиза: "Ние можем!" То ни представя една обоснована, една амбициозна програма, която ни отправя в XXI век.

Разглеждайки задълбочено социалната програма в тази програма, аз обаче си задавам въпроса: как децата ще влязат в XXI век и колко от възрастните ще стигнат до 2001 година? Защото начинът, по който е представена защитната мрежа, у мен буди съмнение, че близо две трети от българския народ ще изпадне от нея.

Ще започна с пазара на труда и със защитата на безработицата, защото в момента има 585 000 безработни, а до края на годината те ще станат 800 000 и, забележете, 37,3 на сто от тях са безработни до 29-годишна възраст. На фона на тази картина в програмата се поставят насоки, в които се казва, че ще се ограничат изплащанията на обезщетения за безработни, които нямат предварително осигуровки, което реално поставя младите хора - учениците, излизащите от студентската скамейка, от училищната скамейка, в една съвършено неблагоприятна ситуация, което противоречи на онази част, касаеща българщината.

Освен това се предвижда намаляване на размера на осигурителните вноски. Но оздравителната програма, наложена ни от международните институции, изисква увеличаване на безработните, т.е. с по-малко средства ще обезпечаваме по-малко гаранции за безработните. Но вие, господа, обещавате, че в такива случаи ще давате средствата за стимулиране на предприемачеството, на частния бизнес, на младежката заетост. Кое е истината? И когато се говори, че ще се намаляват осигурителни вноски, това не е политически, това е икономически акт.

Друг въпрос в областта на безработицата и заетостта, който аз не намерих в програмата или отговор, това са въпросите на тези изключително важни проблеми в нацията ни в този момент в техния регионален аспект.

На следващо място аз искам да поставя въпроса за социалното осигуряване и така наречените хора в третата възраст. Тук има няколко неща, които явно всички ние трябва много дълго да осмислим, да коментираме, да оспорим, защото става въпрос за увеличаване на пенсионната възраст, защото става въпрос за премахването на категоризацията на труда. А всичко това налага една друга държавна политика в областта на данъчната политика, която да даде шанс на работодателите да подобрят условията на труд. Защото намаляването на категориите, премахването на категоризирането на труда изисква други, по-добри условия, защото повишаването на възрастовата граница на пенсиониране изисква европейски условия на работа, които все пак трябва да се имат предвид.

Освен това, което лично мен ме засяга като жена, като човек, работещ в областта на семейството, е премахването на периодите, които се зачитат за трудов стаж, но за които не се плащат осигурителни вноски. Ние удряме върху българското семейство, удряме върху демографската политика, върху майчинството.

Доходите. Доходите са една от тезите, които са залегнали широко в програмата, но те не могат да се разглеждат сами за себе си без цените. Защото при освободени цени, които гравитират до европейските, дори и над тях, вашата политика на доходите се базира на величини в общественения сектор в момента за следващите 6 месеца на равнища, по-ниски от сегашните.

Абсолютно никаква промяна не намирам в програмата във фискалната политика и реално хората с високи доходи и сега остават с максимално облагане, а доходите на учителите, на лекарите, на военните отново ще бъдат тези, които ще сформират, ще бъдат източник на данък общ доход.

Един сериозен недостатък в програмата считам, че това е, че никъде не се споменава нищо за реалната цена на труда. При свободните величини на цените, все пак в цените, в тези европейски цени я има и себестойността на труда. Трудът влиза в себестойността на цената и той също би трябвало да бъде на по-високо равнище.

Този въпрос не е включен в този раздел.

Предвижда се отново целево кредитиране и хуманитарна помощ за нискодоходните групи. По моя преценка реално сега се залага временно на социални преференции за решаване на основни икономически проблеми. Никога и никъде в носещата конструкция на пазарната икономика социалните патерици не са били надеждна опора.

Изкушавам се да кажа и няколко думи въпреки краткото време по въпроса за здравеопазването и за образованието. Оптимизирането в тези сфери, казано така, звучи добре. Но въпросът придобива изключителна острота, когато сравним гарантираните минимални плащания и възможностите на очерталите се слоеве от населението, които ще имат достъп до здравните и образователните услуги. Този достъп с всеки един ден не, а с всеки един час се съкращава. И не мога да подмина предизвикателството пред здравния статус на българина и това, което се представя в програмата. В програмата се говори за социални гаранции в здравеопазването, но какви социални гаранции може да има, когато се говори и се акцентира, че ще се даде приоритет на инициране на приватизацията? За кого са това гаранции? За хората с големите потребности от здравни услуги, т.е. деца, пенсионери, инвалиди, или за тези, които ги създават?

Що се касае до лекарственото снабдяване, което вълнува цялата нация, то също не фигурира в програмата.

Намаляване достъпа до образованието ще ни превърне в една изоставаща страна в началото на XXI век. Господин Пирински вече постави фрагментарно този въпрос. От 62-ро място по брой години на образование има реалната опасност ние да отидем далеч, далеч след 100-то място в световната класация, което ще ни превърне в маргинализирана нация.

Националната стратегия в социалната насока, която е свързана и със смяната на името на Министерството на труда и социалните грижи в Министерство на труда и социалната политика ми дава основание да поставя още един въпрос като бивш министър на труда, че това ще стане едно мегаминистерство, защото социалната политика включва освен доходи, освен пенсии, освен социални осигуровки, освен труд и безработица, условия и охрана на труда, включва също и отдиха, включва и жилищната политика, включва и демографската политика. И тогава аз действително не завиждам на господин Нейков с една такава огромна институция.

Накрая искам да кажа и да декларирам, че Демократичната левица ще бъде непоколебима при отстояване на социалните гаранции и права на българските граждани в съответствие със социалната харта, подписана на 3 май 1996 г. Аз вярвам, че говорейки за интегриране в Европа, ние всички ще се съобразим с изискванията на тази харта.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на госпожа Масларова.

Има думата господин Стефан Нешев.

СТЕФАН НЕШЕВ (ЕЛ): Уважаеми господин председател, уважаеми господин министър-председател, уважаеми господа министри, дами и господа народни представители! Искам да започна с една антична сентенция: "Победителите не ги съдят". Казвам го това не като опит за сервилност, а като една реално отразена позиция - моя и на парламентарната ми група, че политиката е обществен пазарен продукт, който на един открит, демократично проявен пазар намери в една политическа сила най-голямата пазарна ниша. И тя днес има право да предлага такъв управленски, политически и социален продукт, какъвто отговаря на политическото търсене на нейните избиратели.

Затова ние трябва да се съобразим с него.

Аз се запознах с програмата на бъдещия кабинет. Естествено, по обясними причини отделих повече време на индустриалната, структурната и търговската политика, която иска да провежда кабинетът. Мисля, че това е един задълбочен, добре, рационално изграден документ със своите амбиции, отговарящи на потребностите на потребителското търсене на тази част от обществото, която го е подкрепила.

Аз ще подкрепя тази програма и ще подкрепя този кабинет. Казвам го не защото

искам да угоди на кабинета, а защото в тази програма аз, кръвно свързаният със социалдемократията и сега изповядващ ценностната система на европейската социалдемократия в Парламентарната група на Евролевицата, открих нещо, което силно ме впечатли. Кабинетът е ангажиран да провежда социална пазарна икономика, най-доброто достижение на човечеството в развитите икономически страни и това ме задължава да подкрепя тази програма. (Ръкопляскания от блока на мнозинството)

Искам обаче да се обърна към кабинета и към бъдещия министър-председател. Господин бъдещ министър-председател, ако нямате конкуренти, създавайте ги. Създавайте ги, защото без конкуренция атрофира всичко.

Желая Ви успех. На добър час! (Ръкопляскания от блока на мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Нешев.

Има думата господин Иван Иванов.

ИВАН ИВАНОВ (ДЛ): Уважаеми господин председател, уважаеми министри, дами и господа народни представители! Вземам думата не да правя популизъм, а с най-доброто желание да бъда полезен на правителството не толкова днес, колкото в бъдеще. Три опорни пункта намирам в програмата на правителството:

- Стабилизацията на лева.
- Строга, но необходима финансова дисциплина, реализирана и чрез валутен борд.
- Структурна реформа.

Едва ли има отговорно мислещ политик, а още по-малко промишленник, който не би приел тези мерки като необходими. Думата ми е за пълнотата на мерките, за това как те са разположени във времето и в крайна сметка, за шансовете за успех. Успех, който бих казал е задължителен. Това е последната възможност от политическа, икономическа и социална гледна точка, последният шанс, който българският народ дава на парламента и най-вече на правителството.

Реформата, според мен, би била успешна само и единствено ако реалната икономика започне да изпълнява своите основни функции.

1. Ефективна и печеливша производствена и търговска дейност.
2. Достатъчно работни места.
3. Възможности за задел на ресурси, гарантиращи нормално функциониране на социалната система.

Имам някакво усещане, че предлаганите мерки са ми някак си познати.

Стабилизация на лева - да. През последните седем години тази цел бе постигана поне през три години - 1992, 1993 и 1995 г. Въпреки това ситуацията в реалната икономика непрекъснато се влошаваше.

Строга финансова дисциплина - да. Механизъм, елементи от който бяха прилагани в недалечното минало, Валутна комисия през 80-те години. Резултатите са ни болезнено познати.

Структурна реформа. Също добре познати от миналото цели, особено що се отнася до промяна на продуктовата структура в посока на енергоспестяващите, нематериалоемки и наукоемки продукти и технологии.

Спомнете си Националната програма за развитие на електрониката, програмата "ГАПС", Програмата за развитие на хранително-вкусовото машиностроене и производства. Това е известно на немалка част от народните представители от всички части на залата, просто защото съвместно са работили по тези програми. Резултатите - нарастване на външния дълг.

Не искам да кажа, че предложените мерки не са разумни. Напротив, те са не само логични, но бих казал и единствено възможни. Проблемите, според мен, са във взаимовръзката между отделните управленчески методи и решения.

Струва ми се че на този етап коефициента на успеваемост на реформата не е особено висок. Съмнението ми идва от ограничеността на управленчески методи и средства, предвидени да се използват от липсата на анализ на рисковите фактори и на комплексни мерки за минимизиране на деструктивния им ефект, ако би се появил.

Преструктуриране и ликвидация на предприятия - да. Но няма прогноза за очакваното нарастване на броя на безработните и най-вече мерки, които да

приглушат евентуалното недоволство.

Приватизация - да. Но къде са гаранциите и как би се управлявал процесът за ефективно управление, реструктуриране и ефективна дейност на производството в нови частни условия?

Нова продуктура, респективно производствена структура - да. Но какви ресурси са необходими? Откъде биха се привлекли и при какви условия?

Съжалявам, че не разполагам с достатъчно време за по-обстояен анализ, но съм длъжен да заявя - това, което най-много желая е да не се провали отново реформата в реалния сектор.

Що се отнася до подкрепата ни, искам да кажа, че не бих желал поведението на нашата парламентарна група да бъде като поведението на опозицията в предишното събрание, както и вашето поведение в това Народно събрание като нашето в предишното. В този смисъл бихме подкрепили усилията на правителството.

Що се отнася до конкретните ви решения и действия, те са право на ваш избор, наш контрол и ваша отговорност.

Успешна работа и ви благодаря! (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Иван Иванов.

Има думата господин Яшо Минков.

Да се готви господин Димитър Абаджиев от Парламентарната група на СДС.

ЯШО МИНКОВ (БББ): Уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа народни представители! Тъй като се реши дебатът да бъде един, вземам думата, за да задам един конкретен въпрос към бъдещия министър-председател господин Иван Костов.

Най-напред да Ви пожелаая успех.

Конкретният ми въпрос е следният: бихте ли дали малко повече разяснение, малко повече яснота пред народните представители по отношение на основните задачи и функции, които съгласно новата структура на Министерския съвет, която Вие предлагате, ще изпълнява министърът на държавната администрация?

Искаме да разберем какво точно се възлага на този министър, който както виждаме няма да има министерство, по Вашето предложение. Не се ли опасявате, и разсеете ли страха на част от народните представители, а може би и на част от обществеността, че този министър с ведомството под някаква форма, което той ще ръководи, няма да се превърне в един сравнително стряскащ и плашещ кадрови отдел, който да ни напомня по някакъв начин на ръководната роля на партията, която имаше при левицата? Основните функции и задълженията?

Мислите ли, че министърът на държавната администрация, уважаваният от мен господин Марио Тагарински, догаждайки се за някои от функциите, които ще има, ще бъде най-добрият по отношение на определянето на специалистите в различните звена на държавната администрация дотолкова, доколкото просто можем да гадаем за функциите на този министър? Това е конкретният ми въпрос. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Минков.

Има думата господин Иван Костов.

ИВАН КОСТОВ (СДС): Уважаеми господин Минков, отговарям веднага.

Вашите опасения са абсолютно неоснователни. Господин Марио Тагарински ще бъде избран на първото заседание на Министерския съвет за изпълняващ функциите на главен секретар на Министерския съвет и ще се занимава с администрацията на Министерския съвет, която е вън от кабинета на министър-председателя. Неговата работа ще бъде да следи дневния ред на заседанията на Министерския съвет, да готви и координира дейността на заседанията на Министерския съвет.

На господин Веселин Методиев е възложено да проектира модела на бъдещата държавна администрация. Провеждането на административната реформа на практика, включително с всички нейни направления - въвеждане на единна компютърна мрежа, електронна поща, бази-данни и обмяна на бази-данни и т.н., ще бъде практическата дейност на господин Марио Тагарински. Той няма да има абсолютно никакви кадрови функции. Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря, господин Костов. (От Парламентарната група на Демократичната левица искат думата за реплика)

Реплика? - Не може да вземете думата за реплика.

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ БЛАГОВЕСТ СЕНДОВ: Господин Костов още не е министър-председател, за да няма реплика. Той е депутат.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Господин Костов отговаря на зададен въпрос.

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ БЛАГОВЕСТ СЕНДОВ: Отговаря като се изказва.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Да. Аз не виждам как може да се отговаря тук по друг начин, освен като се изкаже.

Има думата господин Димитър Абаджиев от Парламентарната група на Съюза на демократичните сили.

ДИМИТЪР АБАДЖИЕВ (СДС): Уважаеми господин президент, уважаеми дами и господа! Преди всичко искам, като един от новите депутати в Тридесет и осмото Народно събрание, да изразя своето учудване от това, че една част от народните представители в залата явно не схващат смисъла и пулса на историческия момент, в който се намираме днес. (Възгласи: "Е-е-е!" в Демократичната левица) Това е моментът, в който България и българският народ има уникалния шанс да преодолее и да излезе от дълбоката икономическа и духовна катастрофа, в която се намира, и моментът, в който българският народ е видял коя политическа сила има волята да извърши това, и е дал своето доверие.

Анализите, които се опитваха да направят някои от изказалите се представители на Парламентарната група на Демократичната левица по отношение на внесената програма от правителството, приличат на анализи на политици, които вече са осъществили едно успешно за България управление. За съжаление, ние всички знаем какво беше управлението на излъченото правителство от тяхната политическа сила. Каза се, че тази програма приличала на тезисите на Българската комунистическа партия и се направи опит да се намерят разликите между тези тезиси и тази програма. Разликата обаче, дами и господа, е в това, че тази програма се представя от политическа сила, която има политическата воля да осъществи тази програма и тя вече доказва това чрез излъчения от нея президент на републиката и назначеното от него служебно правителство.

Неслучайно програмата се нарича "България - 2001 година". Ние вярваме в бъдещето на България и ние знаем, че това бъдеще е свързано с управлението на правителството на Обединените демократични сили. Затова аз смятам, че всеки политически отговорен народен представител днес ще гласува за правителството на Обединените демократични сили, защото по този начин ще гласува за децата си и за България.

Нека Бог да помага на правителството на Обединените демократични сили и на целия български народ! Благодаря. (Ръкопляскания от мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Абаджиев.

Има думата господин Велко Вълканов от Парламентарната група на Демократичната левица.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ (ДЛ): Уважаеми колеги, запознах се внимателно с програмата на бъдещото правителство. Няма да отрека, че този документ е видян на първо четене, добре съставен, изразява една обща загриженост за състоянието на нашата страна. Много задачи са видени вярно. Заедно с това обаче, позволете да направя и своите апострофи. Преглеждайки отделните раздели, да кажем в областта на здравеопазването, виждам много добре подбрани думи, красиви изречения, които обаче, струва ми се, прикриват твърде съществени въпроси. Например, зад тези красиви фрази не виждам ясен отговор на въпроса какво става с конституционно признатото право на безплатна медицинска помощ. Ще продължим ли ние да плащаме за лечение в държавни здравни заведения огромни суми, например за операции сумите стигат до стотици хиляди левове. Няма ясен отговор и един друг въпрос, например в сферата на образованието - тези добре подбрани тезиси не отговарят на въпроса ще има ли безплатно образование. Много се боя, че тази програма ще доведе до положение, когато само децата на богатите ще могат да получат необходимото висше образование.

В една област, която ми е много близка по тематика, - ред и сигурност на

българските граждани, виждам съвършено точно квалифицирани състояния, например, ще си позволя да прочета този пасаж, който се отнася до съдебната система: "Съдебната система действа крайно тромаво и неефективно. От извършването на едно престъпление до налагане на наказанието на дееца минават години. Не са изключение случаите, в които изобщо не се стига до налагане на наказание. Всичко това подрива устоите на властта и убива у гражданите вярата в правосъдието". Но след тази вярна констатация в сферата на много важната съдебна власт какви са мерките, които се предлагат за преодоляването на престъпността? И вижте на колко ниско равнище се слиза в сферата на мислените средства за преодоляването на престъпността - "да създадем нови наказателни състави". Нима може сериозно да се говори в този документ за средствата и между тях да се говори, да се споменават новите наказателни състави?

Сега искам да ви призная, уважаеми колеги, че аз имам едно изначално недоверие към различните програми, програмите изобщо. Не става дума за вашата програма, имам такова недоверие и към нашите собствени програми. Винаги съм имал чувството, че те са израз на една хипертрофирана представа за действителността. И затова за мен е много важно всъщност каква вътрешна програма носи в себе си една партия и каква е практическата дейност, която произтича от вътрешната програма на съответната партия. И искам да ви призная, уважаеми колеги, че като изхождам от практическата дейност на СДС не намирам основание да окажа подкрепа на предлагания сега състав на Министерския съвет. Вие, уважаеми колеги от СДС, бяхте на власт в течение на десет месеца и вашата практическа дейност не дава основание вие да бъдете подкрепени. (Весело оживление в СДС)

Сега позволете от тази обща оценка да премина към един персонален въпрос, който, уверявам ви, поставям без всякакво удоволствие за себе си. Моля ви, уважаеми колеги, особено Вас, господин Костов, да не приемете това като едно преднамерено и предубедено отношение към Вас. Аз смятам, че министър-председателят на България трябва да бъде безупречен в нравствено отношение и много се боя, че тъкмо в това отношение на Вас могат да ви бъдат поставени крайно неприятни въпроси.

ГЕОРГИ ПИНЧЕВ (от място): Хайде, бе!

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: Моля Ви, недейте да репликирате по този начин. Повярвайте, че наистина без удоволствие поставям тези въпроси.

Господин Костов, Вашето име беше свързано с една много тежка криминална афера, която е известна под името "Сапио". (Възгласи в СДС) Това, което казвам, се опира не на слухове. Опирам се на някои конкретни данни, които сам, по собствен път, съм могъл да събера. Ще Ви кажа, господин Костов, преди три години бях на "Развигор" по повод задържан български гражданин. Разговарях с двама души следователи, и двамата ми казаха категорично: "Делото "Сапио" е готово. То е приключено. Ние чакаме прокуратурата да ни изпрати господин Костов, но това все още не става". Мисля, че не бихте могли, господин Костов, заемайки този висок пост, да избегнете един ясен отговор на въпроса за Вашето участие в "Сапио". (Реплики от мнозинството)

На второ място, уважаеми колеги, господин Костов, мисля, че Вие свързахте своето име по един много трагичен начин с разгрома на българския парламент. Вие бяхте главният организатор на това нападение, ...

ГЕОРГИ ПИНЧЕВ (от място): Вие разгромихте България.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: ... което показва една изключителна, подчертана безогледност при решаването на такива основни държавноправни въпроси. Аз много се боя, господин Костов, че Вие, ако станете министър-председател на България, ще проявите същата безогледност при решаването на важни държавни проблеми.

ИВАН ГЛУШКОВ (от място): Как не те е срам!

МОНЬО ХРИСТОВ (от място): Кой за кого говори?

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: Най-после, господин Костов, позволете да Ви поставя и този въпрос, който стои пред нашата общественост. Вие, респективно Вашето семейство, се свързва с една стопанска дейност, която едва ли във всяко отношение е безукорна. Аз много се страхувам, че Вие, Вашето семейство респективно, използва

ситуацията, кризата в България, за да забогатява по един некоректен начин.
(Оживление)

Не се смейте, Вие знаете, че този въпрос стои и изразявам своя основен страх, че Вие, използвайки своето служебно положение в държавния апарат, ще решавате своите собствени икономически проблеми. (Бурни ръкопляскания, смях и "У-у-у!" от СДС, НС и ОНС) Благодаря ви за вниманието. (Ръкоплясканията продължават)
ОБАЖДАТ СЕ ОТ СДС: Болшевик...

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря.
Господин Костов има думата.

ИВАН КОСТОВ (СДС): Уважаеми господин Велко Вълканов! Аз съм съгласен с Вас, че когато един човек трябва да бъде избран от едно Народно събрание за най-висок пост в държавата, той трябва да отговаря на всички въпроси и само заради това взимам думата. Но предупреждавам, че ще отговоря за последен път на този въпрос, тъй като вие тук, в тази зала, много пъти сте слушали отговори по тези въпроси. Първо, по въпроса за "Сапио". По "Сапио" имаше прокурорска проверка, която показва, че съм действал изцяло в рамките на закона. Можете да се запознаете с резултатите от тази прокурорска проверка.

Второ, в края на моя мандат като министър на финансите, Министерството на финансите осъди фондация "Сапио" за нарушения на митническия режим. Вие не осъдихте нито един нарушител по ваше време и със съдействието на вашето правителство.

Що се отнася до ролята ми в събитията през януари и февруари, тук ние никога няма да бъдем на една и съща позиция. Аз се гордея с поведението си и с ролята си през януари и февруари... ("Браво!" и бурни ръкопляскания от СДС, НС и ОНС) ...по простата причина, че ако ние тогава бяхме отстъпили и вие бяхте наложили да управлявате още две години, нямаше да остане никой в тази страна. (Бурни ръкопляскания от СДС, НС и ОНС)

И накрая по повод на третия Ви несръчен опит за инсинуации - четете внимателно вестниците. Вестниците, които започнаха инсинуациите, дадоха и отговорите на тези инсинуации. Благодаря. (Бурни ръкопляскания от СДС, НС и ОНС)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря.

ВЕЛИСЛАВ ВЕЛИЧКОВ (СДС): Аз съм от 16.избирателен район - Пловдив-град, където листата на БСП се водеше от господин Вълканов. Аз мисля, че това е една от причините БСП да има там най-ниския избран резултат. (Смях и бурни ръкопляскания от СДС, НС и ОНС)

Дами и господа, просто трябва да се научим да имаме малко по-дълга памет. Искам да ви кажа, че през януари на улиците бяха младите хора на България и студентите на България. Ако вие и тях обвините в погроми към българската демокрация, значи много ви е нереален погледът и сега, в настоящето, и в бъдещето.

Говорейки за тезиси - тезиси е дума от вашия речник - искам да кажа, че за първи път едно българско правителство, което българският парламент трябва да избере, излиза с една изключително задълбочена и сериозна програма - нещо, което вие не направихте въобще в началото на вашия мандат и резултатът - за съжаление трагичен, се видя малко по-късно. Тук и госпожа Масларова говори за социалната цена на реформата. Вижте я през м. януари, когато заплатата беше около 4-5 долара. И нека не прекаляваме с популизма, говорейки за българското образование, тъй като тук са посочени конкретните неща, които ще бъдат направени, а именно: ще се издигне статутът на българското училище, което вие принизихте. През януари затваряха училища поради това, че не можеха да си платят парното и децата дори не ходеха на училище. Ще гарантира решително отварянето на средното образование и неговите структури към гражданското общество. Ще осигури изучаването на български език, литература и история, така че да възпитават любов към отечеството, а не към една определена партия. ("Браво!" и бурни ръкопляскания от СДС, НС и ОНС)

Нека най-после да се научим да ценим труда и отговорността на хората - на министрите от служебното правителство, които вече поеха тази отговорност и се справиха успешно с нея, и на бъдещите министри, които са работили по тази

програма и ще участват в нейното осъществяване.

Колкото до популизма и другите неща - ние знаем, че те са запазен ваш периметър.

Нека обаче не прекаляваме с тях. Благодаря ви. (Ръкопляскания от СДС, НС и ОНС)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря.

Думата има господин Панайотов за реплика.

ПАНЧО ПАНАЙОТОВ (СДС): Господин президент, уважаеми дами и господа! Преди

малко с всяка fibra от тялото си почувствах присъствието в тази зала на един

призрак. (Смях в залата) Призрак, който десетки години бродеше из Европа.

ОБАЖДАТ СЕ ОТ ЛЕВИЦАТА: И още броди.

ПАНЧО ПАНАЙОТОВ: Призракът на комунизма!

За радост обаче днес в тази зала присъства един нов дух - по-силен, по-могъщ -

духът на демократичните сили. Днес ще бъде избрано правителство на

демократичните сили и за радост на всички ни то ще направи това, което досега не

беше направено. Благодаря за вниманието. (Ръкопляскания от СДС, НС и ОНС)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря.

Господин Вълканов за дуплика? - Не иска.

Има думата господин Кемал Еюп.

КЕМАЛ ЕЮП (ОНС): Уважаеми господин президент, уважаеми господин председател,

уважаеми гости, уважаеми колеги! Днешният ден е знаменателен както за

политическия елит на страната, така и за обществото като цяло, защото с акта на

гласуването на новия кабинет се слага край на политическата криза в България.

Тъкмо затова бих искал още в самото начало да заявя: Парламентарната група на

Обединението за национално спасение ще подкрепи кабинета на господин Иван

Костов. (Ръкопляскания от СДС, НС и ОНС)

Но тази подкрепа не е заради самата подкрепа на най-голямата политическа сила в

Тридесет и осмото Народно събрание. Дори не е и за твърде амбициозната програма

на правителството до началото на XXI век, а е знак за солидарност в създаването на

условия за стабилност и сигурност в страната.

Преди всичко парламентарната група на Обединението за национално спасение

подкрепя търсенето на съгласие по всички основни въпроси, които касаят държавата

и обществото ни!

Ние, от Обединението за национално спасение, приемаме факта, че Съюзът на

демократичните сили е най-голямата политическа сила след изборите за Тридесет и

осмо Народно събрание. Приемаме обстоятелството, че Съюзът на демократичните

сили е основният политически субект на реформите, които предстои да се направят,

но заедно с това сме убедени, че Съюзът на демократичните сили не е и не може да

бъде единственият политически субект на реформите.

Вярно е, че парламентарната конфигурация на политическите сили е огледало на

политическата конфигурация на обществото в деня на изборите. Но от опит знаем,

че през първите 7 години на имитиране на реформи ние останахме на равнището на

намерения за реформи. Това предполага в сравнително кратки срокове

правителството да покаже воля за провеждане на радикални реформи. И това трябва

да стане в условията на работещ борд, който принципно намалява степента на

свобода на изпълнителната власт и я поставя на изпитание пред обществото.

Без съмнение всяка радикална реформа размества обществените пластове и

динамизира политическите процеси. На всички ни е ясно, че политическата

архитектура на парламента не е имунизирана срещу тези процеси в обществото.

Тъкмо поради това, за разлика от Тридесет и шестото и Тридесет и седмото Народно

събрание, Тридесет и осмото се нуждае от работещ политически борд, основан върху

нов тип обществен договор, който да балансира интересите на основните

политически сили, които представляват общата воля на избирателите си с основните

държавни институции, начело с президента на Република България, които са

еманация на нашата държавност. Само по този начин можем да смекчим самоцелния

политически популизъм и потенциалното разминаване или противопоставяне на

държавните институции. Само чрез един работещ политически борд можем да

създадем условия за диалог и партньорство по приоритетните проблеми на

обществото и държавата. В крайна сметка само по този начин можем да бъдем съпричастни с отговорността, която поема Съюзът на демократичните сили за радикалните реформи, които предстои да се извършат в страната.

В този контекст първият съществен политически въпрос, който витае в политическото пространство, е този за така нареченото реформистко мнозинство. Излиза, че реформисткото мнозинство е парламентарното мнозинство, което принципно подкрепя правителството въз основа на постигнатото съгласие за курса на реформите и за основните приоритети в политиката на правителството. Но по дефиниция реформисткото мнозинство няма директно отношение към изпълнителната власт или ако има, то е символично. От друга страна, има и тъй нареченото правителствено мнозинство, което не само подкрепя, но и консумира изпълнителната власт. Основният въпрос, който Обединението за национално спасение поставя в случая, е следният: кои политически субекти ще бъдат носители на политическата отговорност в предстоящите реформи?

Обективно погледнато, реформисткото мнозинство е чист политически конструкт, който няма реално политическо съдържание, защото такова парламентарно мнозинство реално не съществува. Ако реформисткото мнозинство е зададено в политическото пространство само за да се използва библейският модел на политическо поведение в стила на "Пилат си изми ръцете", просто не си заслужава. Нещо повече, потърпевша ще бъде не една парламентарно представена политическа сила, включително и Съюзът на демократичните сили, а целият народ. Защото протестната вълна на българския народ свали БСП от власт, а не една или друга политическа сила. И това обстоятелство трябва да ни бъде обица на ухото за резултатите от еднопартийното управление и за отговорностите, които поемаме пред народа и държавата.

Ако Декларацията за национално съгласие е база за образуване на реформистко мнозинство, това още не означава, че същата формула работи и по отношение на представената програма на Съюза на демократичните сили за управление на страната до 2001 година.

В конкретния случай подкрепата на правителството още не означава безрезервна подкрепа на цялата програма на правителството за управлението на страната, най-малкото затова защото никой не ни е питал нито за духа, нито за конкретиката на тази програма. Освен това, ако обединителният принцип на тъй нареченото реформистко мнозинство се сведе само до декларацията за национално спасение, има опасност да се повтори моделът на тъй нареченото динамично парламентарно мнозинство по време на Тридесет и шестото Народно събрание.

Накрая съвсем ясно искам да заявя, че Обединението за национално спасение не е срещу Съюза на демократичните сили, но нямаме намерение да бъдем и сателит на Съюза на демократичните сили. Обединението за национално спасение предлага в реформисткото мнозинство да влязат онези политически сили, които не само подкрепят правителството, но които са солидарни в консумирането на изпълнителната власт. Само в този случай може да се говори за поемане на обща отговорност в управлението на страната. Освен това реформисткото мнозинство има шанс да се обособи като дясноцентристко парламентарно мнозинство, което може да бъде реалният субект на отговорност за управлението на страната. Във връзка с програмата на правителството нашите очаквания са конкретизиране на поставените проблеми и тяхното адекватно управленческо решение.

Тридесет и осмото Народно събрание се очертава да бъде интересно, отговорно и динамично. Изхождайки от тези позиции, Парламентарната група на Обединението за национално спасение стартира с даването на доверие в кредит, за да стартира реформата, за да се създадат необходимите условия за сигурността на гражданите и стабилността на страната. Именно затова нашето "Да" се придружава и с "Дано да създадем необходимите условия и предпоставки за диалог, толерантност и политическо партньорство", за да се надяваме да изкараме за първи път 4-годишния мандат на парламента. (Ръкопляскания от дясната и средната част на залата)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ИВАН КУРТЕВ: Давам 30 минути почивка до 12,05 часа.

След почивката

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ (Звъни): Продължаваме заседанието.

Времето, което е изразходвано досега от отделните парламентарни групи, е следното: СДС - 21 минута, Демократичната левица - 39 минути, Обединението за национално спасение - 9 минути, Евролевицата - 9 минути, Народен съюз - 9 минути и Българският бизнесблок - 6 минути.

Има думата господин Димо Димов, от Евролевицата.

ДИМО ДИМОВ (ЕЛ): Уважаеми господин президент, уважаеми господин председател, уважаеми колеги, дами и господа!

Слушах с голямо внимание изказването на господин Иван Костов, както и се запознах с представения документ най-подробно.

Ние с господин Костов сме били в едно правителство и аз зная неговото прекрасно отношение към хората на културата и изкуството. И бях малко изненадан, че днес в неговото изложение той не намери нито една дума, за да каже какво е отношението на правителството към културата. Сигурно това е случайно.

Да, аз съм запознат с програмата, както казах. Но като че ли това, което е написано още в увода на програмата, че вие имате знанията и силите да измъкнете страната от кризата, е доста относително по отношение на културата, тъй като това не се вижда от тази програма. Бих казал и по-силни думи.

Представеният материал, раздел 11 - Българската култура, е многословен и хаотичен. От него не става ясно има ли Министерството на културата своя стратегия за развитието на културата и ако има, как тя ще бъде осъществена през неговия мандат.

Не става дума или по-точно не става ясно по какъв начин ще се помогне на българската култура в този момент, по какъв начин тя ще бъде финансирана, ще има ли структурна реформа. Тя ще започне от този момент или ще има някаква приемственост? И още много въпроси, на които ще се спра по-долу.

Уводните думи в програмата за култура са опити за анализ на ситуацията, без да става ясно къде сме и накъде трябва да вървим. Още повече, вътре се промъкват изрази, които ни карат да недоумяваме.

Ето няколко примера. Констатацията: "Чрез лишаването от държавна подкрепа на едни културни субекти да се даде шанс за оцеляването на други" звучи доста тревожно. Тъй като никъде по-надолу не е показан начинът и критериите, по които това ще стане. Изразът: "Реформата в културата може да стартира единствено след нормативното ѝ регламентиране" ни кара да мислим, че тя се отлага за неопределено време и че тепърва ще се създава тази законова база.

Опитът да се изброят националните приоритети за културна политика е абсолютно объркан и неточен. Като че ли четем доклад от близкото тоталитарно минало.

В изброените по-нататък три принципа за регулиране на културната дейност в страната се изброяват и дейности, които вече са въведени в практиката. Примерно, откритите сцени, свободното разпределение на извънбюджетните приходи и други подобни. Четем за приватизиране на сградите на театри, музеи, опери и др.

Не е обяснено понятието "културна индустрия". Аз поне го срещам за първи път толкова грубо казано. Изразът "Министерството на културата ще се оттегли от субсидирането на щатен артистичен персонал" може да подлуди целия този артистичен персонал на България. В раздела "Принципи за смесено регулиране" първо не се разбира какво ще регулираме - финансирането или дейностите, четем само общи фрази и поучения от типа как Западът ще ни научи на пазарно мислене или че националните центрове по изкуствата "ще бъдат основният лост на бъдещата културна политика".

Мисля, че няма нужда от повече цитати.

Какво липсва в представената програма или какво аз, ние, Евролевицата, бихме желали да прочетем в нея?

Първо. Ясна културна стратегия чрез формулиране на основните ѝ приоритети. Например, запазване многообразието на българската култура, съхранение на историческата ни памет, изграждане на благоприятен обществен и политически климат в подкрепа на българската култура и т.н.

Второ. Ясна програма за законотворчество, която да включва, например, твърд процент от brutния вътрешен продукт, който да формира основната част от бюджета за културата.

Преференции и регламентиране на дарителството и спонсорството.

Намаляване на данъците при извършване на културни дейности, особено при книгоиздаването.

Създаване на фондове за подкрепа на културата.

Нормативни актове, гарантиращи децентрализацията и смесеното финансиране.

Социалната защита на хората на изкуството и културата.

Никъде в документа не е показано отношението на държавата към, забележете, Националната библиотека, Националния исторически музей, Националната художествена галерия, Националния археологически музей, Етнографския музей, Националната опера, Софийската филхармония, Народния театър - институциите, които са гордост на България и към които трябва да има специално отношение от държавата.

Не е показано отношението на Министерството на културата и държавата към третия сектор, който е огромен и който има много заслуги за реализацията на хората на изкуството и културата.

Не е показано отношението и работата с творческите съюзи.

Забележете, в увода се казва: "Да съхраним добрите традиции в образованието и културата, като същевременно създадем условия за активен обмен с най-напредналите страни и творци". Но изобщо не се споменава за международната културна дейност и ролята на нашите културни центрове в чужбина, за изграждане новия образ на България пред света.

Никъде не се прави анализ на глобалните културни процеси, за световната културна инвазия и ролята на електронните медии.

Изобщо в програмата на правителството не се говори за Българската национална телевизия и Българското национално радио, както и за медиите и тяхната роля в държавата.

Липсва отношението към частните културни институции.

Не се споменава висшето образование по изкуствата, гордостта на нацията в много отношения.

Уважаеми дами и господа! Аз разбирам, че казах тежки думи. Това не значи, че ние, от Евролевицата, не сме готови да работим заедно с новото правителство. Ние ще отговорим на всички изисквания, които ни повелява дългът на народни представители, моралът ни на хора, които са родени и желаят да бъдат в България. Аз приветствам последните четири раздела общо на програмата, където за първи път видях отношението към младите, отношението към тези, които са бъдещето на България. Моята философия на човек, който е основал една фондация за изкуство, е била винаги тази, че младият човек трябва да се развива паралелно - както физически, така и духовно. Приветствам последния раздел, който можеше да бъде и малко по-обстоен, най-после да се говори за българщината, да се заговори за духа на българина, този дух, който трябва да го крепи през следващите години на преход, които ще бъдат много тежки. Но ние трябва да знаем защо ще понесем тези несгоди.

И така, ние от Евролевицата бихме желали да ви подкрепим в нелекия път, който ви предстои, но при условие, че видим повече професионализъм в основния документ за вашата дейност и още повече неговата реализация. Пожелавам на новия министър на културата успех. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Димов.

Има думата господин Христо Смоленов.

ХРИСТО СМОЛЕНОВ (БББ): Господин президент на Република България, господин председател и господа заместник-председатели на Народното събрание, уважаеми дами и господа народни представители! Вземам думата, за да предам на новосформираното правителство, наред с пожеланията "На добър път!", поръчението, което получих от моите избиратели. Знаем, че нас ни избират различни части от българския народ, но така както президентът на Република България е

президент на всички българи и на цялата държава, така и правителството, което ще изберем днес, ще бъде правителство на държавата България. Аз му пожелавам добър старт и такъв финал, какъвто има служебното правителство, което днес сдава поста. Простете ми военната терминология, аз съм досегашен парламентарен секретар на Министерството на отбраната и бих искал да започна с този раздел, който засяга отбраната и въоръжените сили. В него се говори, и то с право, за дълбока структурна реформа и оптимизиране състава с оглед по-ефективното изпълнение на функциите на българската армия.

Съображенията на много от хората, с които се срещам, бяха, че е особено важно да положим всички необходими усилия, за да запазим офицерския корпус и сержантския състав, които са ядрото на една бъдеща професионална армия. Парадоксално погледнато, издръжката на един срочнослужещ за един месец понякога е по-голяма, отколкото заплатата, която се плаща на един офицер, който гледа и семейство, възпитава децата си в патриотичен дух, освен това възпитава своите войници.

Аз съм дълбоко убеден, че е възможно по принцип акцентът в кадровата реформа в армията да бъде именно върху кадровото носене на службата, върху кадровите военнослужещи. Да се намали срокът на военната служба е възможно, мислимо е. Не казвам колко, но казвам, че в Израел или в Швейцария например има добра практика за това как се подготвят и преподават военнослужещи. В същото време е важно да запазим офицерския корпус и да дадем възможност на сержантския състав при добро справяне със своята служба да расте нагоре и да преминава в първо офицерско звание, както например това беше регламентирано в условията на Министерството на вътрешните работи. Това стимулира хората.

Твърдението, че предстои подготовка на законопроекта за изменение и допълнение на Закона за отбраната и въоръжените сили е нещо, което трябва да приемем като предстоящо. Моята препоръка: нека условията, които ще бъдат осигурени на военнослужещите според тези законопроекта за изменение и допълнение, да бъдат не по-лоши от предвидените в досега съществуващия и приет още от миналото Народно събрание Закон за отбраната и въоръжените сили. Това е особено важно, защото армията ни е гръбнакът на националната сигурност, заедно с другите служби, с Министерството на вътрешните работи, с всички, като се започне от антитерористичната и се свърши с дейността на разузнаване, контраразузнаване и т.н. Нека това, което ще се направи в тази област, да укрепи интегритета на Република България.

Аз бих издигнал тук един лозунг: Нека нашата евроинтеграция да бъде без дезинтеграция на Република България! Да вървим към интеграция без дезинтеграция. В това отношение приветствам трети раздел, в който се говори за регионалното развитие и териториалното устройство. Без да решим тези проблеми по адекватен начин, който виждам, че е достатъчно пространно представен, това е заявка за бъдеща дейност. Без да решим въпроса с регионите на България, които не са толкова много, че ако един регион дръпне напред, да не изтегли със себе си и останалите, това бъдеще на България чрез укрепване на регионите може да компенсира, бих казал, някои дезинтеграционни тенденции, които биха били натрапвани на българската държава отвън.

Факт е, подчертавам това нещо, факт е, че не всички биха се радвали в центъра на Балканите да има стабилна, здрава и независима държава България. Факт е, че сме в обкръжение, което, дай Боже, да бъде по-приятелско, но нека да не бъдем прекалени оптимисти в това отношение. Добре информирани оптимисти вече се наричат реалисти или дори песимисти. Нека да направим така, че натискът, който бъде упражняван евентуално върху новото правителство и институциите на България отвън за отстъпки по една или друга ос, бих казал по едно или друго направление на нашата дейност за национално оцеляване и развитие, този натиск да бъде отразен със съвместните ни усилия. Ако има такъв натиск, не се бойте да се позовавате на опозицията, която решително и остро ще възразява и в това отношение ще ви помага да отразите този натиск.

Още веднъж подчертавам: интеграция без дезинтеграция!

И като една препоръка към четвърти раздел, в който става дума за сигурността на гражданите. Един закон за защита на децата и младежта би бил нещо много разумно, тъй като те са първите жертви на сводници, на наркопласъори, на всички тези, които посягат на бъдещето на България. Моите уважения към всички, които ще се борят за това бъдеще. Моята лична ангажираност е с борбата за това България да се интегрира в Европа като самостоятелна, здрава и достойна страна.

(Ръкопляскания от СДС)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Смоленов. Има думата господин Владислав Костов.

ВЛАДИСЛАВ КОСТОВ (СДС): Уважаеми господин президент, уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа министри, уважаеми колеги народни представители!

Разбирам затрудненията, които изпитват народните представители от Парламентарната група на Демократичната левица, които за да изпълнят взетото решение от тяхната парламентарна група да не подкрепят предложеното правителство на Република България ще трябва, и в съответствие с това е и програмата, която представя това правителство, ще трябва да намерят и някакви аргументи, за да подкрепят това свое решение, като се опитат да намерят някои слабости, несъответствия и т. н. в предложената програма. Разбира се, досега това звучи твърде неубедително и твърде неаргументирано. Пак повтарям, разбирам тази трудност, която стои пред тях, защото очевидно на нас е поднесена една перфектна програма, която обхваща всички области на нашия икономически, социален и духовен живот и която търси и намира съответните конкретни действия за решаването на проблемите на нашето общество в момента и до 2001 година. Очевидно, че в тази насока ние трябва да направим необходимото и не тук да търсим тези неща, които не съществуват в програмата, а да оценим по достойнство онези неща, които са включени в програмата, и които най-добронамерено и добросъвестно търсят ключа за изхода от катастрофалното положение, в което се намира страната. И аз се надявам, че всеки непредубеден човек, който няма баласта на минали идеологически затруднения в мисленето и не е затруднен и от инерцията на отрицанието, ще намери необходимите достойнства в тази програма. Аз по-специално искам да се спра и на някои моменти в областта на земеделието в раздела "Възраждане на българското земеделие", които представляват една стройна програма, задълбочено разработена, като съчетание на цели, задачи и - забележете - и на конкретни действия, за да доведе до така необходимото възраждане на българското земеделие.

Тя се корени на няколко основни принципа. Това са: възстановяването на собствеността на земеделските земи и то ускорено възстановяване на земеделските земи като основа на провеждането на аграрната реформа в страната. Господин Кръстю Трендафилов каза, че в момента имаме нерационално използване на една част от земеделските земи. Да, господин Трендафилов, това е така, но не в резултат на изпълнението на програмата за възстановяване на собствеността на земеделските земи, а именно в съзнателното спиране на изпълнението на тази програма и която довежда именно до липсата на конкретния собственик и конкретния разпоредител с тази земя, за да може тя да бъде действително рационално използвана и обработвана, така че да даде такива плодове от труда на този собственик или на тези собственици, за да може тя действително да изхрани както българското население и да даде онзи необходим ресурс за износ и за преработвателната промишленост в страната. Ето това е основата!

Досега политическа воля нямаше, за да се възстанови собствеността на земята. Сега тази воля я има от една страна. Ние също така предвиждаме да се създадат и необходимите нормативни предпоставки, за да имаме едно ускорено възстановяване на собствеността на земеделските земи. Ние предвиждаме и да се намерят необходимите финансови ресурси за подкрепата на този процес и не на последно място, разбира се, и провеждането на необходимите организационни и кадрови промени за приключване на този процес до края на 1998 г.

Знам, че това е един амбициозен проект, знам, че това е един амбициозен срок, защото нещата, които са докарали до този процес в областта на земеделието, изискват неимоверни усилия, впрягането на целия ресурс от финансови, организационни и кадрови потенциални възможности, за да може да се реши благоприятно. Но не го ли решим, ние отново можем да се изправим пред нерешаването на проблемите в земеделието и оттам до определени състояния на необезпеченост на основните баланси на хранителни стоки в страната.

На второ място, ние считаме, че трябва да се възстанови пазарът на земята. Без пазар на земята не може да има и свободно разпореждане с нея в областта на най-рационалното ѝ използване. Той ще реши - свободният пазар на земята - и необходимите проблеми, които трябва да се решат по отношение на комасацията на земята. Комасацията ще се извършва както с нормативно-правната уредба, която ще регламентира този процес, така и чрез икономически пазарни средства, а не чрез административни методи, които доказаха, че не са тези методи, които могат да решат проблемите в земеделието.

Ключов момент в реформата в земеделието това е приватизацията в земеделието. При това положение ние ще имаме възможности всички онези стопански единици, които днес са на подчинение на държавната машина, на министерството, министерството да се освободи от тази несвойствена функция и те да могат да имат онзи естествен стопанин, който ще може да създаде онези възможности земеделието да бъде подпомагано действително в най-ефективната си част, а именно в обработката на земята, в нейното ефективно оползотворяване и в реализацията на продукцията, както и в нейната преработка, в преработвателната ѝ фаза.

Тук господин Пирински постави въпроса за кооперации от несобственици. По този въпрос ние отдавна имаме едно мнение, което не се е променило. Това е едно становище, което ние нееднократно сме го изразявали както от трибуната, така и от нашите програми, така и в нашите изяви в медиите. Ние считаме, че кооперации, в които собствеността не е ясно и законно изразена, която се губи в някакви общи идеални съсобственици или някаква собственост, която изобщо не е намерила своето конкретно изражение, такива кооперации са повторение на един колхозен тип на стопанисване на земята, който ни доведе до това състояние, в което сме в момента. Ние сме - категорично трябва да подчертая - за кооперативно земеделие, но кооперативно земеделие и кооперативни сдружения в областта на земеделието от легитимни, реални собственици, които могат да вземат съответните стопански решения и да отговарят за тези стопански решения. Иначе, другото е илюзия да смятаме, че с една такава флуидна или някаква отречена от практиката форма на кооперация можем да решим проблемите в земеделието или да вървим в 2001-та година, след като такива кооперации никъде по света не намериха своето потвърждение. Ето защо смятам, че веднъж завинаги тази тема трябва да има ясни и конкретни изражения.

Аз смятам накрая, че цялата система, която е заложена, целият дух, цялата идея в програмата за земеделието сама по себе си цели не само възраждане на земеделието, не само създаване на едно ефективно земеделие, не само решаване на проблемите както за изхранване на населението, така и за осигуряване на икономиката на страната като цяло, защото земеделието е в основата на икономиката на страната. Ние сме земеделска страна открай време. Ние се славим с нашите земеделски продукти. И сме се славили при това. И сме били един сериозен износител. И сега българската земя може да изхрани три пъти по-голямо население в страната, може да освободи значителен ресурс, който да намери в прясно или преработено състояние съответната реализация на пазарите - било наши, било чуждестранни. Но това нещо ще стане не само с усилията на някакъв екип, не само с усилията на изпълнителната власт, не само с усилията, цялостни, на парламента. И аз искам да кажа, че в това отношение ние трябва да потвърдим онази декларация за разбирателство, която я приехме тук само преди една седмица и където ние в точка трета поставихме ясно и категорично задачата в земеделието - бързо да възстановим земята на нейните собственици, за да може тя ефективно да ражда и да осигурява необходимия икономически просперитет на нашата страна.

Осигурявайки това, ние ще осигурим тогава разцвет и на българското село, защото основата на земеделските производители това е селското население, хората, които живеят по селата. И в българското село да има усмивка, да има детски глъч, да има училища, да има църкви, които се пълнят с вярващи. Това е бъдещето ни. Защото българското село това е коренът на българщината и на националното самосъзнание, дами и господа. С този корен никой няма право да си играе и никой не може да си играе, защото той ще бъде подложен на ударите на действителността. Ето защо аз ви призовавам да се обединим всички около тази идея и не да търсим кусурите, или под вола теле, извинявайте за изрази, а да намерим онова, което ни обединява, за да решим изключително важния проблем за възраждането на българското земеделие. Благодаря ви за вниманието. (Ръкопляскания от мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Костов.

Има думата господин Николай Добрев.

НИКОЛАЙ ДОБРЕВ (ДЛ): Уважаеми господин председател, дами и господа народни представители, уважаеми господин президент! Поради напредналото време ще ангажирам вашето внимание само върху онази част от програмата, която разкрива възгледа на правителството по противодействието на престъпността, която показва намеренията на кабинета за осигуряване обществения ред и сигурността на гражданите, държавата и обществото.

Няма да скрия, че моите очаквания не се оправдаха. След многократните заклинания, след солидно звучащите анатемни на господин Костов по адрес на дребната и едра престъпност, уважавайки професионалната практика на министър Бонев, аз вярвах, че ще срещна стройни разбирания, вярно подредени приоритети, извикани от живота реалистични цели, работещи средства и ефективна организация за тяхното постигане. Вместо това, извинете ме, намерих еkleктика и съдържателна пустота, обтекаеми или кухи формулировки, дребнотемие и робуване на ограничени подходи, популизъм и аматьорско изхвърляне и, най-накрая, оригинален език, странна смесица от пропагандни щампи и отречени от оборот професионални категории.

Според мен разделът е значително по-слаб от останалите в програмата. Не се сърдете за негативните оценки. Те са напълно доброжелателни и, най-важното, могат да се подкрепят с множество солидни аргументи.

Първо, да погледнем написаното от управленска гледна точка. Веднага ще намерим няколко пробойни и първата от тях е, че в раздела са подменени основните цели и средствата за тяхното постигане. Целта трябва и може да бъде само една - да се свие престъпността до онези граници и параметри, при които тя няма да бъде заплаха за държавността, за правата и свободите на личността, за демократичните ценности и обществените институции, за реформата на националната икономика, за международните икономически, политически, културни и други връзки и контакти. Тази цел може да се реализира с много и различни средства, между които е реформата в съдебната система, хармонията в дейността на правозащитните органи, наказанията с висока тежест и т. н. Очевидно тук, може би неволно, управленският дефицит е налице.

Второ, написаното в раздел четвърти макар и вярно не е убедително и от професионална гледна точка. Твърде фрагментарно и опростенчески се разглеждат криминогенните фактори в икономиката. Забравено е, че престъпността се импулсира от причини, които се намират в социалната и в социалнопсихологическата сфера. Не е ли ясно, че гладът е по-силен от смъртта, че застрашително влошеният жизнен стандарт на населението и катастрофалното обедняване не може да не възпроизвежда и умножава масова престъпност и е в състояние ускорено да я екстремизира? Защо си затваряме очите пред криминогенните последици от масовата безработица, от дезинтегриращите фактори, от деформацията в обществените и междуличностните отношения, които, надявам се знаете, че възпроизвеждат безпризорни и скитници, наркомани и проституиращи, лумпени и ренегати, загубили своята социална идентичност?

Впрочем, струва си да се замислим за релацията паричен съвет - структура и динамика на престъпността - обществена опасност.

На равнище анатем и заклинания е останало противодействието на рисковите групировки. Не е ясно как ще се пресекат техните връзки с паралелната икономика, разберайте тяхното силно участие в паралелното управление. Само с раздържавяването ли? Това е, меко казано, наивно. Не се поемат конкретни ангажименти за свиване на сферите на дейност на организираната престъпност, наркопроизводството и наркотрафика, незаконния оборот на оръжие и стоки с двойна употреба, контрабандата с автомобили и високоакцизни стоки, незаконната миграция, организираната проституция и не на последно място хазарта.

Не се правят никакви прогнози за новите сфери, в които скоро ще настъпят и ще се настанят бандитите. Твърде слабо е аргументирана необходимостта от изграждането на жандармерия и гранична полиция, т. е. инициативи, които аз силно подкрепям. Ясно е обаче, че вносителите им трудно си представят техните функции.

Неиздържано е и твърдението, че полицията трябва да се съсредоточи само върху оперативна дейност. Откъсването на оперативната от охранителната дейност ще се отрази най-малкото неблагоприятно върху разкриваемостта.

В програмата нищо не е казано за вътрешната сигурност. Длъжен съм да кажа, че инвазията, незаконното проникване на някои наши задгранични партньори и опоненти в различните сектори на икономическия и обществен живот на страната сега силно заплашва нейния суверенитет и националната ни идентичност.

И накрая две думи в политически план. Безпокоя се, че в програмата ясно прозира желанието на изпълнителната власт да подчини на себе си независимата съдебна система. Не че тя е праведна и безпогрешна. Страхувам се, че дълбоката причина за това, че в този си вид, в днешния си вид, тя не може да задоволи напълно желанието на управляващите за бърза и безпринципна разправа с политическия опонент. Освен това болезнените, антисоциалните мерки, които трябва да се предприемат и които са необходими, ще изискват зрелища, отклоняване на вниманието, други виновници извън управляващите, манипулирани процеси.

Тревожа се, че се готви силово, репресивно управление, което даже ще сложи в закона и ще преследва мафиотски организации, които не извършват престъпления.

(Бурен смях и ръкопляскания от мнозинството) Вижте страница 11. Това значи, че се готви разправа с опонента - икономически и политически, от удобни позиции и с измислени критерии.

Това искам да ви кажа. Препоръчвам ви, уважаеми господин Костов, да преработите раздела, иначе той не може да ви бъде ръководство за действия и насока за практическа работа. В този си вид той не може да ви бъде полезен. Благодаря ви. (Ръкопляскания от левицата)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Добрев.

Има думата господин Александър Томов.

АЛЕКСАНДЪР ТОМОВ (ЕЛ): Уважаеми господин президент, Ваши превъзходителства, уважаеми господин председател на Народното събрание, дами и господа! Позволете ми преди да започна с изказването си по същество да изкажа от името на Парламентарната група на евролевицата благодарност към хората, които седят вдясно от мен и които завършиха своя краткосрочен, но, смятам, достатъчно важен мандат. Правя това, защото не съм спестявал критики към тях, но мога да констатирам, че в страната има спокойствие, в страната има достатъчно създадени предпоставки за извършване на сериозни и дълбоки реформи.

И заедно с това искам да кажа още в самото начало: днес ние избираме ново правителство и аз имам пълномощието от името на нашата парламентарна група да кажа, че ние ще гласуваме за това правителство. (Ръкопляскания в мнозинството) Защо? Не защото принадлежим към правителствено мнозинство - ние не принадлежим към него. Не защото сме еднакви с Обединените демократични сили и не защото всичко в програмата, която е представена, ни харесва. А защото страната ни е изправена пред тежки задачи, които изискват един минимум от национално съгласие, за да може страната да изплува по-нататък. Защото старият биполярен

модел, конфронтационният биполярен модел не може повече да съществува и трябва да бъде заменен от нещо друго, работещо, същностно, което да реши проблемите на обикновените хора. Защото ние трябва да изградим, макар и на етапи, нормална европейска политическа структура и да нямаме дискусия по фундаменталните въпроси на новото развитие на страната. Защото, дами и господа, реформите нямат алтернатива. Защото, най-накрая, е нормално и етично да се дадат 100 или 200 дни на едно правителство, което така или иначе има да решава невероятно тежки задачи.

И, накрая, може би това е най-важното, защото светът, отвореният интегриран глобален свят иска от нас демонстрация на воля за реформи и демонстрация, че тези 7 години на безпътица ще свършат.

Аз мисля, че това са достатъчно основания да заемем една гражданска, държавническа позиция. И точно тази позиция мотивира нашето решение. Да, това правителство можеше да бъде по-широко. То можеше да бъде изградено на широка национална основа и вероятно тогава можех да кажа, независимо от трудностите такъв кабинет можеше да съществува гарантирано дълго. Възможно е това да стане и сега. Правото беше на страната на тези, които получиха най-много гласове и достатъчно мнозинство в парламента. Тяхна беше и волята да изберат такава формула на правителството. Ето защо Парламентарната група на Евролевицата не може да поема отговорност за конкретни практически действия на правителството. Но аз заявявам от тази трибуна, че ние поемаме своята отговорност за реформите, ние поемаме своята отговорност за практическото осъществяване на тези реформи.

Какви са базовите критерии, за да оценяваме кабинета оттук нататък? Защото, дами и господа, ние трябва да дадем стартова подкрепа на кабинета. И това е очевидно, това се диктува от насъщните потребности на нашата държава, на нашия народ. Но заедно с това ние трябва да кажем, че няма да бъдем достоен парламент, ако не сме коректив, ако не сме едновременно и коректив, и реформаторско мнозинство, и реформаторско тяло през целия този период на практическата му дейност. Аз мисля, че има три неща, по които ние особено ще следим дейността на правителството.

Първо, това е финансовата стабилизация и стабилният лев. Нека не смятаме, уважаеми господин Костов, че този въпрос е решен. Този въпрос далеч не е решен. Този въпрос далеч не отговаря на днешното радостно настроение у мнозинството. Този въпрос е изключително отговорен и труден и тепърва ще трябва да се доказва. Това ще иска жертви от народа, това ще изисква антипопулистка политика, това ще изисква откровеност, за това, което ни предстои, това ще изисква честност пред хората.

На второ място, това е, което записахме по предложение на Евролевицата в Декларацията, която приехме всички ние - социално-справедливо разпределение на трудностите. Ако няма такава социално-справедливо разпределение на трудностите на прехода, хората ще скочат много скоро. Няма да има дълго социално спокойствие. Само при гаранции, че ще има такава що-годе рамка на социална справедливост, на всичко това, което трябва да изтърпим като народ, само тогава ние ще можем да гарантираме успех на реформата и нейното извеждане на прав път. И, трето, аз искам специално да обърна внимание на това, защото то е централна тема, централна позиция на нашата предизборна платформа и на нашата политическа програма като Евролевица, българският народ да стане наистина народ от собственици. Но това също не е решена и лекорешима задача. За да стане нашият народ или масата от нашия народ от собственици, са необходими не въобще приватизация и всякаква приватизация, а строго определени конкретни технологии, някои непознати на приватизацията. Не е необходима лековата разпродажба на всичко, което трябва да се продаде набързо, а строго премерена и ефективна, включително социално- ефективна приватизация. Необходим е точен разчет какво в крайна сметка ще стане като модел за обикновения човек, семейство, хора, българи. Ако ние не бъдем народ от собственици, ние ще останем в периферията на събитията. Ако ние станем народ от собственици, това ни дава исторически шанс

като народ да влезем в Европа достойни и богати, значими. И смятам, че това е историческата перспектива, която ще определи и характера на реформата. Защото ние познаваме африкански и азиатски държави със 100 на сто приватизация, които за съжаление дълги години няма да се измъкнат от лоното на бедността.

От какво се опасяваме, четейки програмата? За какво искаме да предупредим тези, които поемат правителствена, огромна държавническа отговорност в този момент? Първо, ние се опасяваме от непремерената и, ако мога така да кажа, едномерна приватизация, ускорена приватизация. Да, ние сме за приватизация. И неслучайно казваме народ от собственици. Но ако се разпродават набързо и без точна стратегия с помощта на големи световни посредници големи печеливши предприятия, това ще доведе до силно обезценяване на нашите фондове, до неефективна приватизация, до опасност от това да продаваме и после да затваряме. Или да продаваме и след това да затваряме и да освобождаваме работници. Има такъв опит - и в Русия, и в Украйна, и в други източноевропейски страни. Ние предупреждаваме срещу подобна опасност.

Особено ни безпокои евтиното разпродаване на големи печеливши предприятия. Защото изходът от това положение е тези предприятия да бъдат оценявани не само по фондовете им, но и като пазарни възможности и пазарна перспектива. Разбира се, всеки случай е конкретен и аз съм убеден, че ние ще можем да ги обсъждаме в бъдеще.

Второ, ние влизаме във валутен съвет, както каза и кандидат-премиерът. Но аз задавам въпроса: готови ли сме и няма ли опасност от разминаване на структурните реформи в производствения сектор и в цялата така наречена разходна част на бюджета? Опитът на страните, минали по този път, показва, че много бързо и паралелно със структурните реформи в производствения сектор трябва да извършваме реформи и в така наречената социална сфера. Ако ние не променим характера на финансиране на здравеопазване, култура, образование, ние можем да се окажем през тази есен в невероятно тежко положение.

Ето защо нашият тезис, на Евролевицата, е реформа на социалната държава. Ние трябва да имаме социална държава, но не държава, която раздава милостиня, а социална държава, която ангажира гражданското общество в решаването на тези въпроси. В момента в програмата гаранции за всичко това няма. Струва ми се, че тук трябва да се поработи и тук общите намерения за закони в голямото бъдеще трябва да бъдат превърнати в незабавни и много бързи действия.

Ето защо на мен ми се струва, че тази програма, която ни се предложи днес, а тя действително съдържа сериозни реформаторски начинания, трябва да се разглежда като отворен документ. Колегите от Евролевицата преди мен казаха достатъчно много по отделни въпроси, свързани с енергетиката, културата и други сфери.

Аз искам да засегна само последното, от което се опасявам. За последните 4 месеца масата на широките пари е увеличена от 1900 млрд. на 3400 млрд. Масата на широките пари е ключовият измерител за това, което трябва да правим в областта на финансовата стабилизация. Страхувам се, че тук има много подводни камъни и ние трябва да постигнем стабилност, не която ще ни доведе до невъзможност да плащаме основни ангажименти на бюджета, не ще ни доведе до нова инфлация, а стабилност, която реално ще ни осигури постепенност за измъкване от кризата и да стигнем до едно финансово равновесие в бъдеще.

Трудностите не са зад нас, уважаеми дами и господа. Ето защо отговорност трябва да поемат всички парламентарни сили. За да бъде някой реформаторска опозиция, това трябва да се заслужи. За да бъде някой реформаторско мнозинство, също трябва да се заслужи. Въобще, за да бъдем част от реформата, това трябва да се заслужи. Аз мисля, че днес се поставя едно начало. Убеден съм, че то ще бъде трудно начало, но това е и нова легитимация за всички нас дали България може да тръгне по нов път. Убеден съм, че може.

На добър час! (Ръкопляскания в мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Томов.

Има думата господин Христо Иванов.

ХРИСТО ИВАНОВ (БББ): Господин президент, уважаеми господин председател,

уважаеми дами и господа народни представители, уважаеми господин министър-председател, уважаеми господа министри!

Надявам се, че с представянето на своята детайлно разработена програма кабинетът "Костов" ще сложи край на порочната практика да избираме правителства на базата на декларации за намеренията от по две страници. Резултатът от последните парламентарни избори показва, че българското общество се раздели с илюзиите за социалните и икономически възможности на социализма. В Тридесет и осмото Народно събрание мнозинство имат центристките и десноцентристките партии и коалиции. Защото беше политическа аномалия БСП да осъществява десен преход, когато тя нямаше дори вътрешните сили да се социалдемократизира. Днес със социалистите в опозиция и с правителствено мнозинство от дясно българският парламент е длъжен да оправдае последния кредит на доверие, получен от народа. След 7 години имитация на реформи, криминализиран и социално непоносим преход трябва да се обединим около общата програма за финансова стабилизация и икономическо развитие.

Преди да дам обобщена оценка на правителствената програма ще се спра на отделни раздели и ще поставя и някои въпроси.

Споделям изложеното в Раздел втори твърдение, че доверието в институциите ще се възстанови само, ако те си взаимодействуват ефективно и работят в интерес на гражданите, служат на гражданите. Това според мен е смисълът на откритото управление. Но, за да бъде една администрация ефективна в нея трябва да се привлече експертният и професионален потенциал на нацията. За съжаление, обаче голяма част от интелекта на България е все още изолиран от вземането на управленски решения.

Наистина, наложително е и приемането на Закона за държавния служител, като защита от политическата конюнктура и като средство за борба срещу корупцията във висшата администрация.

В програмата за регионално развитие резонно се предлага регионален подход към структурната реформа, към воденето на икономическата и социалната политика. Специално смятам, че от особена важност в борбата с безработицата ще са именно регионалните програми за работна заетост.

Крайно време е да оценим, че няма демократичен ред без местна демокрация. Ето защо приветствувам приемането на нормативна база за реална финансова и икономическа самостоятелност на общините.

Споделям представените в Раздел четвърти оценки за застрашителните размери на организираната престъпност и проникването на мафиотските структури и корупцията по висшите етажи на властта, в полицията и съдебната система. Преди престъпността да е смазала личната свобода и икономическата инициатива на гражданите, преди да е поставила на колене държавата върху нея трябва да се стовари цялата сила на закона. В този смисъл предлаганите изменения и допълнения на Наказателния и Наказателно-процесуалния кодекс са неотложни.

В интерес на истината трябва да отбележа, че в Тридесет и седмото Народно събрание именно Парламентарната група на Българския бизнесблок внесе редица промени на Наказателния и Наказателно-процесуалния кодекс, които целяха точно това - увеличаване на наказанията за тежките криминални и икономически престъпления и съкращаване на времето между извършване на престъплението и налагането на наказанието. За съжаление, те не бяха приети от тогавашното мнозинство.

Своевременно трябва да се криминализират при съответни високи наказания рекетът и неплащането и укриването на данъци в големи размери.

Предлагам да се разработи и ефективна законова защита за децата и малолетните срещу сексуален тормоз и насилие и поставянето на децата под влияние на дрога и алкохол.

Посочените в програмата приоритети на българската външна политика и националната сигурност отговарят на постигнатото в това Народно събрание съгласие за европейска и евроатлантическа интеграция.

Това, което според мен липсва в програмата са ангажименти на правителството за

извоюване на компенсации от ембарговите режими и ангажименти относно други задължения към България.

Отдавна Българският бизнесблок настоява да се възстанови логиката на законодателната дейност в парламента в сферата на националната сигурност. Неестествено е да се приема Закон за отбраната и Въоръжените сили преди да е приета концепцията за националната сигурност и военната доктрина на България. Надявам се, че парламентът ще оцени високо предвиденият граждански контрол в системата на Министерството на отбраната като елемент на демократичното управление.

Уважаеми колеги, финансовата криза, в която изпадна страната, икономическият срив и критичният спад на доходите на българските семейства правят въвеждането на строга дисциплина в управлението на държавните финанси неотложно и неизбежно.

Валутният борд, като стабилизационна парична политика, налага, разбира се, своите ограничения върху фискалната политика за 1997 г. Изпълнението на целите на бюджета ще зависи изцяло от постъпленията от приватизация и договореното с Международния валутен фонд външно финансиране.

В програмата не намерих цифри за очакваните макроикономически параметри като брутен вътрешен продукт, инфлация и безработица. Смятам, че това в хода на работата трябва да се допълни.

Интересно е какви са финансовите ресурси, на които ще разчитаме в условията на борда за образованието, социалното осигуряване и здравеопазването, особено при старта, когато съответните фондове ще са още празни.

Интересен е и въпросът, при този непосилен за нашата икономика дълг, откъде ще намерим кредитен ресурс, който да насочим към стопанската сфера.

Ясно е, че в системата на валутния борд нямат място слаби и неликвидни банки. Но особено важно за възстановяване на доверието в банките и за сигурността на гражданите ще бъде схемата за гарантиране на банковите депозити на гражданите. В раздела за структурната реформа, заедно с имитацията на реформи и липсата на воля за неизбежните непопулярни мерки, като причина за мудния ход на промените се сочи липсата на воля и оттеглянето на държавата от управлението на предприятията.

От друга страна обаче трябва да признаем, че именно оттеглянето на държавата създаде някои предпоставки за ограбването на предприятията от паразитни сенчести групировки. Те приватизираха печалбите на фирмите, изнесоха голяма част от тях навън, а загубите социализираха като ги прехвърлиха върху бюджета и данъкоплатците. Знаете, че в Полша и Чехия със закони беше защитена държавната собственост до нейното приватизиране и така бяха съхранени производствените фондове.

Ясно е, че приватизация е нужна. Споделям напълно и това, че тя трябва да бъде решителна и необратима. Но не трябва ли да прибавим към това и изискването да бъде ефективна? Стратегическа цел на приватизацията трябва да бъде развитието на производството и неговото ефективно управление.

Друга, не по-малко важна стратегическа цел на приватизацията трябва да е създаването на български собственици, на българска средна класа.

Трябва да отговорим на въпроса откъде в условията на валутен борд ще намерим кредитния ресурс за участие в приватизацията на български купувачи.

Другият комплиментарен на приватизацията въпрос е кои са онези стратегически сектори на икономиката, които трябва да останат в ръцете на държавата? Това трябва да е ясно.

Основна предпоставка за икономическия растеж и конкурентноспособността на външните ни пазари е създаването на инвестиционен климат в страната.

Приветствам идеята за създаването на Българска банка за инвестиции и развитие. Разбира се, кардинален ще бъде въпросът за осигуряване на нужния финансов ресурс.

Очевидно е нужна и нова данъчна политика, която да стимулира икономическия растеж и реинвестициите. Трябва да отговорим ясно на въпроса предвиждат ли се

данъчни преференции за малкия и среден частен бизнес.

Преминавайки към раздела "Възраждане на българското земеделие" не мога да не отбележа цялостното му съвпадение с идеите, заложи в аналогичния раздел от предизборната платформа на Българския бизнесблок. Обединява ни още първата констатация - че връщането на земята е само първа крачка и само по себе си не води до ефективно земеползване. Имаме общо разбиране за необходимостта от пазар и комасация на земята, от възстановяване на земеделска и популярна банка, като инфраструктура, която да партнира със земеделските производители. Не се различаваме и в стремежа си да се приближат до международните цените на основните земеделски продукти, за да остане печалбата при производителите, а не да отива в джоба на прекупвачите.

Като принос от страна на Българския бизнесблок, свързан с политиката за привличане на инвестиции и в сферата на селското стопанство, ние препоръчваме стимулиране на инвестициите именно в производството на селскостопански машини и техника в България. От това страната се нуждае спешно.

Няколко думи по социалната политика.

След последното рязко обедняване на населението проличаха дефектите на защитната мрежа за социално подпомагане. Знаете, че много често помощите не отиват при крайно нуждаещите се. Общинските бюджети не могат да осигурят нужните средства. Ето защо предвиденото допълнително финансиране от републиканския бюджет беше неотложна мярка.

Един от основните проблеми на социалното осигуряване е високата тежест на осигурителните вноски. Ако това не се промени, работодателите ще съкращават работни места и няма да плащат полагащите се осигуровки.

Един много сериозен въпрос е свързан с пенсионното законодателство. То трябва да се справи с тежкия демографски проблем, защото ние сме нация от пенсионери.

Въпреки това, предвиденото увеличение на пенсионната възраст трябва да се обмисли. То може да доведе до конфликт между поколенията. Безработни са много млади хора, които тепърва създават семейства или трябва да отглеждат деца. Към това се прибавя недоброто здравословно състояние, физическата амортизация на българите в предпенсионна възраст.

В необходимостта от въвеждане на новата здравноосигурителна система смятам, че сме убедени всички. Откритият въпрос тук е откъде в условията на борда ще дойдат ресурсите за начално финансиране на този осигурителен фонд.

В заключение ще коментирам накратко разделите за младите хора и българщината, които приветствам.

Знае се, че относителният дял на младите намалява и че и малкото, които израстват, не виждат бъдещето си в България. В никакъв случай не подценявам програмите за физическа култура и спорт, но ние все още сме изправени пред проблема да нахраним децата си, да ги защитим от болести, да накараме българката да ражда и да отглежда деца.

Заглавието на последния раздел "Българщина" е наистина съдбовно и аз го казвам с цялата му сериозност и уместно, защото българският ген наистина загива.

Смятам, че още днес, а не след десет години, когато икономиката просперира, ни е нужна национална програма за насърчаване на майчинството и раждаемостта. Тази инвестиция е неотложна, не по-малко неотложна от инвестициите в икономиката.

Обръщам се към бъдещия премиер и към бъдещия социален министър за тяхна инициатива по създаването на фонд за насърчаване на раждаемостта.

Уважаеми дами и господа! Предложената от проектокабинета Костов цялостна програма отговаря на моето виждане за стратегията за излизане от кризата и за пътя към финансова стабилизация и икономически растеж. Затова аз ще подкрепя с вота си тази програма и този кабинет, с което ще поема своята лична отговорност като народен представител.

Платформата на този кабинет междупрочем съответства на идейната платформа и предизборната програма на Българския бизнесблок. Затова аз призовавам всички мои колеги от Българския бизнесблок да застанат зад нея и зад това правителство.

Неестествена за мен беше началната подкрепа, която дадоха някои депутати от Българския бизнесблок на правителството на Жан Виденов.

Вярно е, че със своята ефективна дейност кабинетът Софийски отправи сериозно предизвикателство към своите приемници. Но познавам господин Костов като човек със силна воля и смятам, че той ще има необходимия кураж за реформи, за поемане на отговорностите и ще доведе страната до едно успешно управление заедно с посочения от него екип.

Желая ви успех! (Ръкопляскания от мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Има думата господин Панайот Ляков.

ПАНАЙОТ ЛЯКОВ (СДС): Уважаеми господин председател, уважаеми господин министър-председател, уважаеми колеги народни представители! Изпълнявайки молбата на моите колеги, аз ще бъда съвсем кратък. Позволих си да взема думата, за да кажа няколко неща.

Първото от тях е да благодаря от името на моите избиратели на служебното правителство и на неговия премиер господин Стефан Софийски за отлично свършената работа и за това, че в много труден момент се намесиха и нормализираха положението в България.

Благодаря Ви, господин Софийски! (Ръкопляскания от мнозинството)

Мисля, че един от факторите, много важен за този успех, е така нареченият човешки фактор, който напоследък е много важен в западното общество и който всички западни системи включват при разглеждането на своята ефективност и този фактор може би беше силно изразен в кабинета на господин Софийски с включването на много силни личности, които, обединени около фигурата на министър-председателя, работиха като един силен екип.

Същата характеристика мога да дам и на кабинета, който предложи господин Иван Костов. Мисля, че той е намерил един отличен баланс как между изявени професионалисти, експерти, така и между изявени специалисти. Аз познавам голяма част от този екип и смятам, че тези хора ще работят по същия начин - честно, отговорно, открито - всеки от тях в своята област и обединени около общата цел, и изпълнявайки представената програма, ще съумеят да изпълнят най-важните неотложни задачи.

Искам специално да отбележа нещо, което ме накара да взема думата - тези упреци и тези забележки, които бяха направени по отношение на личността на господин Костов, както и по отношение на стила на управление евентуален на новото правителство.

Уважаеми дами и господа! Всички вие, както и целият български народ, навярно вече сте разбрали - най-важната характеристика на Съюза на демократичните сили е, че той е демократична организация и никога няма да измени на демократичните си принципи. И господин Иван Костов, освен технократ, специалист, професионалист и първокласен политик, преди всичко е демократ и никога неговото управление няма да бъде авторитарно и антидемократично. В това можете да бъдете абсолютно уверени и сигурни.

Програмата, която представи правителството, разбира се, може да бъде допълвана, може да бъде критикувана, може в отделните раздели да настъпят поправки, допълнения, но в тази програма според мен има всичко онова най-важно - акценти и приоритети, които са необходими, за да почне да работи едно правителство. Фактът, че тя заслужи толкова широко обсъждане и всъщност ние не обсъждахме нито кабинета, нали, като качества на отделните министри, нито господин Костов като министър-председател, показва две неща:

- първо, че явно господин министър-председателят и кабинетът, който представя, заслужават уважение и подкрепа;

- и второто, че те заслужават също така уважение и подкрепа, че са подготвили и представили за пръв път в българския парламент една такава програма.

Аз се надявам и вярвам, че те ще се съобразят с направените препоръки и допълнения. Аз също имам такива и ще ги представя в писмен вид на министър-председателя, но по-важното е, че тези хора, въоръжени с програмата, с решителната воля за промени, които получиха, и това доверие, което получиха на

19 април, ще поемат своята историческа мисия и аз съм убеден, че те ще спасят България. (Ръкопляскания от мнозинството)

Благодаря ви! Ние ще бъдем с вас неотлъчно, ще ви подкрепяме и ще ви помагаме, и ще работим в своите региони за успеха на Обединените демократични сили.

На добър час! (Ръкопляскания от мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Ляков.

Има думата господин Ангел Найденов.

АНГЕЛ НАЙДЕНОВ (ДЛ): Господин председател, уважаеми колеги, дами и господа!

Няма да скрия, че с подчертано любопитство и очакване потърсих в програмата Ви, господин Костов, третирането на въпросите за администрацията и институциите, за регионалната политика и местното самоуправление. Не крия, че прави добро впечатление еволюцията на разбиранията Ви за регулативната роля и мястото на държавата. Очевидно е станало ясно, че държавата не може да бъде безпристрастен регистратор на негативните процеси в регионалното развитие и на диспропорциите. Акцентирам на тези въпроси, защото безспорна истина е, че, говорейки за тях, всъщност говорим практически за всички елементи на обществения живот, търсейки тяхното най-човешко измерение там, където хората живеят и работят. За съжаление доброто впечатление остава само на пръв поглед.

Задълбоченото отношение към проблематиката не ми дава основание да се отърся от тягостното усещане, че зад декларативните намерения не стои онази конструкция, позволяваща осъществяването на характерното за модерната правова и социална държава, тясно преплитане на политиката на различни нива и то при водещата роля на постепенното, но постоянно разширяване на кръга от компетенции, предоставени на местните власти.

Очевидно е, че програмата ви съдържа някакъв минимум от текстове, маркиращи наличието на отношения, но у мен остава съмнението за наличие на достатъчна политическа и професионална воля за реализация, защото се съмнявам във възможността чрез механичен сбор от намерения да се стигне до решение.

Междупрочем практиката и поведението на вашите представители в органите на местната власт и местното самоуправление в значителна степен се разминават с изразеното във вашата програма и в резултат на това несъответствието между намерения и реализация е осезаемо. Още по-явно става това несъответствие, когато се потърси баланса между централизация и децентрализация, между отговорности и права. Защото в крайна сметка става дума за децентрализация и на политическата власт. А на мен ми е трудно да се убедя в искреното ви желание да реализирате именно такава политика. Не само на думи трябва да се ангажирате, а да гарантирате балансирано развитие на регионите, на общините и на населените места, да им създадете система от стимули, да реализирате в слабо развитите и депресивни, планиските и гранични райони програми за преодоляване на дисбаланса в редица отношения. И всичко това би било израз на една далновидна държавна политика, имаща пряка връзка с националния интегритет. Със съжаление отбелязвам, че подобна логика не мога да открия. Разбирам затрудненията от финансов характер, проявяващи се при реализация на такава политика. Но това не означава, че мога да оправдая отсъствието дори на опит да се намери технология за нейното осъществяване. Всъщност има запис за координиране на фондове с регионално въздействие, но така или иначе координацията между нищо няма да роди нещо. Експертите ви дори не са си направили труда и опита да помислят върху необходимостта от различни критерии и нормативи при реструктурирането на здравеопазването, на образованието, на културата, при поддържането на инфраструктурата в зависимост от степента на развитие и състоянието на различните общини и територии.

Не могат да се прилагат едни и същи критерии за столицата, за големите центрове и за мнозинството от планинските и граничните условия. Не бива и не трябва да отсъствуват преференциалните условия. И тук става дума не толкова за преразпределителни функции на държавата, колкото до предоставяне на условия и възможности, на система от преки и косвени стимули. И тук ще подчертая, че тъкмо тази регламентация между всички субекти на административно-териториалната

реформа отсъствуват, да не кажа, че зад отсъствието ѝ прозира нещо друго, свързано с политическия реваншизъм, но осъществявано макар и с по-рафинирани средства.

В заключение ще подчертая, че мога да си представя възникващите у вас опасения от развитието и утвърждаването на ефективен модел на балансирана регионална политика, на силно местно самоуправление. Защото този модел така или иначе води до преразпределение на властта вътре в държавата и до създаване на още центрове, в които се вземат решения. А не съм убеден, че вие искрено желаете и това. Не съм убеден, че зад почти емблематичното отсъствие или пренебрегване на понятието, а често и на смисъла на местното самоуправление, въпреки сегашния флирт, не се крие желание за дестабилизация на като че ли единствената цялостно функционираща система. Не съм убеден, че зад административната реформа не се крие политически мотивираната саморазправа със специалисти. Не съм убеден, че искате и можете да изпълните със съдържание тезисните си намерения за реализация на административно-териториалната реформа, която междупрочем не вие започнахте и която едва ли вие ще завършите.

При тази логика на разсъждение не бих могъл да подкрепя вашата програма, а това ми подсказва, че няма и защо и как да подкрепя вашето правителство.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Найденов.

Има думата господин Светослав Лучников.

СВЕТΟΣЛАВ ЛУЧНИКОВ (СДС): Уважаеми господин председател, уважаеми господин министър-председател, уважаеми дами и господа! Като слушах дебатите по днешната дискусия, особено като слушах теоретичните изказвания и разсъждения на преждеговорившия, не знам защо ми се стори, че се намирам в английския парламент, който дава доверие на новоизбрания министър Тони Блеър.

Каква е разликата между нас и Англия? Англия е една страна с цветуща икономика, Англия е една страна с минимална безработица в Европа и тя може да си позволи широки разисквания по много теоретични проблеми на управлението и на местното управление.

Какво е положението у нас? Уважаеми дами и господа, ние най-после трябва да гледаме нещата в очите. У нас сега в момента нямаме жито до края на реколтата. Нямаме фураж до края на реколтата. Здравеопазването колабира направо.

Образованието е в едно печално състояние.

Аз няма да говоря за причините, които ни доведоха до това положение. Ще си позволя да ви кажа само едно. В Русия положението е още по-лошо. И ще добавя: общото между нас и Русия е това, че и в двете имаше твърде развит комунизъм, а разликата е тази, че в Русия нямаше СДС. (Ръкопляскания от блока на мнозинството) При това положение пред нас се представя един екип. Аз бих го нарекъл екип на безумни смелчаци, начело с един ръководител, който е още по-безумен смелчага. Защото той поема тежкия кръст да изведе страната по стръмния път на изхода от, хайде - катастрофа ли, криза ли, аз ще я нарека просто от бедата, в която е изпаднала.

Тези смелчаци проявяват освен това една особена държавническа мъдрост. Те не претендират за изключителност. Те не претендират, че са единствените способни да решат проблемите на страната. Напротив. Те протягат ръка към всички. Те са готови да дискутират с всички подробности по трудния път на излизане от бедата.

Аз съм много доволен от това, че повечето парламентарни групи подкрепиха тяхната политика, готови са да подкрепят техните усилия. На мен ми направи впечатление, че дори редица говорители от Парламентарната група на левицата също проявиха разбиране към техните усилия. Но в този общ благоприятен тон прозвучаха няколко нотки, които не могат да не поставят съмнение по отношение на желанието на хората наистина да помогнат за спасяването на България.

Не може просто да не ме изненада фактът, че един министър на земеделието, който доведе страната до липсата на жито и на фураж, сега има тук куража да ни дава рецепти как да управляваме земеделието. (Ръкопляскания от блока на мнозинството) Той ни дава съвети как да организираме животновъдството, като

забрави да ни каже, че нашето предимно още държавно животновъдство създава, произвежда свинско месо почти два пъти по-скъпо от това, което се произвежда в Европа. Не ви ли подсказва това, че просто пътят, по който сме вървели досега в земеделското стопанство, е основно погрешен и ние трябва наистина смело да тръгнем по друг път, ако искаме да се спасим от кризата.

Или пък господин Добрев, представител на една партия, която упорито воюваше срещу самостоятелността на съдебната власт, която оспорваше конституционната независимост на тази власт, сега обвинява СДС, че искал да подчини тази съдебна власт. СДС, който винаги се е борил за пълна, абсолютна самостоятелност на съдилищата! Е, сега, бива, бива, но малко приличие трябва да се спазва, когато се говори от тази трибуна. (Ръкопляскания от блока на мнозинството)

Аз искам да се спра малко на някои въпроси, които се поставиха тук.

Ограничава ли валутният борд суверенитета на страната? Валутният борд, уважаеми дами и господа, ограничава само едно. Ограничава възможността да се злоупотребява с финансовата дисциплина в тази страна. Това е валутният борд. Той е борд, който осигурява финансовата дисциплина, абсолютна, първа необходимост за оздравяването на нашата икономика. Така че, моля, по този въпрос да не се спекулира.

Постави се въпросът за безработицата. Този въпрос не трябва да се пренебрегва. Той е важен, той е капитално важен за нашата страна. Какво е положението? Вярно е, че безработицата расте. Но защо расте безработицата? Тя расте затова, защото общественото стопанство, държавното стопанство освобождава работна ръка, защото въпреки усилията на Демократичната левица да инжектира губещи предприятия с косвени субсидии - чрез кредитиране, те не можаха да запазят работната ръка, която работеше при тях. Те не можаха да създадат условия за нормално стопанисване.

Ето фактите: за 1996 г. общо заетите в България са били 3 379 000 души. От тях 1 901 000 работят в обществения сектор, а 1 379 000 работят в частния сектор.

Не ви ли показва това пътя за изход от безработицата? Насърчавайте частния сектор, насърчавайте частното предприемачество с разумна данъчна политика, с разумна финансова политика и въпросът за безработицата ще бъде нерешен, той никъде не може да бъде решен, няма страна в света, където да няма безработица, но ще бъде сведен до едни социално поносими размери. Ето, това е нашата цел, ето, това ние ще правим.

По отношение на приватизацията. Сега какво да ви кажа? На нас ни се препоръчва много отдавна една приватизация, която хем да е приватизация, хем да не е приватизация. Приватизирайте, ама внимателно, ама сака да не направим нещо и да прехвърлим повече от държавната собственост в частни ръце.

Не по този начин, господа! Целият свят вече ликвидира с държавното стопанство.

Пак този Тони Блеър, когото аз цитирах, спечели изборите в Англия, затова защото се обяви решително против държавното стопанство и се обяви решително за довеждане на приватизацията и в тази страна докрай. (Шум и реплика на депутат от опозицията: "Да премахнем държавата тогава!")

Разберете го това нещо, освободете се от вашето порочно марксистическо мислене, което ви пречи да видите бъдещето! (Бурни ръкопляскания в блока на мнозинството) Нашата страна в момента се носи на крилата на едно ново Възраждане - Възраждане, което се яви на улицата през декември, януари и февруари, които минаха.

ИЛИЯ БАТАШКИ (от място): Улични бойци!

СВЕТОСЛАВ ЛУЧНИКОВ: Да, там народът си каза своята дума, там народът заяви своето право да живее. Той се появи с крилата на възрожденското вдъхновение. Нашето Възраждане, господа, обаче винаги е било спъвано - и първото Възраждане, и второто Възраждане, от ретроградно мислещи хора, които не щат да разберат повеея на новото. За такива хора в първото историческо Възраждане отец Паисий извика: "Горко вам, безумний овци заблудени, с гръцка отрова що сте запоени". (Ръкопляскания в блока на ОДС)

Аз сега ще си позволя да перефразирам този велик българин, като се обърна към

тази част от левицата, която не ще да разбере новото:

"Горко вам, безумни хора заблудени, с марксистка отрова що сте запоени".

Благодаря. (Възгласи, шумно изразено одобрение и ръкопляскания в блока на мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Лучников.

Процедура - господин Сунгарски.

ИВАН СУНГАРСКИ (СДС): Уважаеми господин председателю, уважаеми дами и господа! От името на Парламентарната група на Съюза на демократичните сили правя процедурно предложение работното време на парламента да бъде удължено до приключване на точката в дневния ред.

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ БЛАГОВЕСТ СЕНДОВ: Но не повече от два часа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Да, по правилник. Благодаря.

ИВАН СУНГАРСКИ: Да се надяваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Срещу това предложение някой да се изкаже? Да, има желаещ да се изкаже. Заповядайте.

ИЛИЯ БАТАШКИ (ДЛ): Уважаеми господин председател, уважаеми колежки и колеги, смятам, че е излишно тук повече да разсъждаваме по всички тези проблеми, които сега виждаме. Нека дадем право на тези, които заслужават, поне засега, да започнат да си вършат работата.

Аз предлагам да няма удължаване на работното време.

ЕКАТЕРИНА МИХАЙЛОВА (от място): Няма да може да говори Първанов.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Добре. Има направено процедурно предложение за удължаване на работното време до приключване на точката от дневния ред - естествено не повече от два часа, както е съобразно нашия правилник. Моля да гласувате.

От общо гласували 199 народни представители, за - 182, против - 14, въздържали се - 3.

Прието е предложението.

Има думата господин Георги Първанов.

ГЕОРГИ ПЪРВАНОВ (ДЛ): Уважаеми господин председателю, уважаеми господин министър-председателю, уважаеми госпожи и господа!

След тежката политическа зима всички дружно се заехме да затопляме политическия климат. Като слушах по-голямата част от изказванията от днешния, така наречен "дебат", имам усещането, че толкова много сме се престарали в затоплянето, че чак ще стане задушно. А този климат, както сами разбирате, също не е здравословен. Народните представители от Демократичната левица обстойно обосноваха позицията на групата и по програмата, и по състава на новия кабинет. Прозвучаха изводи и оценки, които и мнозинството, и обществото ни трябва добре да чуят. Ние не сме склонни да подведем всичко под негативен знаменател, но за положителните моменти се говори достатъчно.

Първият въпрос, който трябва да се постави, е дали предложеният ни материал е програма за управление? Отговорът е: по-скоро не!

Това е един еклектичен набор от принципи, пожелания и отделни законодателни идеи. Очевидно, че не е достигнало времето за обединяване на отделните разработки в единна концепция, ако изобщо подобна цел е стояла пред авторите. И при най-добро желание този материал не може да бъде характеризирани като програма за управление. Това вероятно добре са разбрали и авторите, които очевидно, осъзнавайки управленската си немощ, бягат от тази характеристика на документа.

Но за какво програмиране можем да говорим тогава, уважаеми господа, след като отговорът какво да се прави е твърде неясен? А проблемът с механизмите, тоест как да се постигне, предвижда объркани и противоречиви решения.

Ако това е настолният документ на новия кабинет, това просто означава, че ще се работи на парче, защото в него липсва ясна законодателна и управленска философия и стратегия. Някои сполучливо отбелязаха, че материалът, който ни е раздаден, може по-скоро да бъде озаглавен "Някои съображения". На него не може да се гледа по друг начин, освен като на второ, допълнено, разширено издание на

предизборната платформа на СДС. Този материал трудно може да се впише в някаква идейна координатна система.

И все пак заявените или по-скоро подсказаните намерения говорят за една подчертано либерална дясна политика. Как тогава може да искате, да търсите подкрепата на левицата, да търсите консенсус?!

Ние бяхме подкрепени на изборите в името на ангажимента да бъдем социално обоснован коректив.

Сигурно ще има парламентарни формации, които бързо ще дезертират от предизборните си ангажименти, но Демократичната левица не просто ще бъде опозиция, а ще отстоява в парламентарната си дейност своя облик на автентичен носител на лявата, на социалната идея.

Ние не можем, няма да подкрепим афиширания стремеж към пълно изтегляне на държавата от производството и търговията, от банковата система. Няма да приемем опита за сваляне на държавните ангажименти по отношение на духовната сфера, където очевидно ще действа добре познатият принцип: "Спасението на даещите се е дело на самите даещи се".

Особено трудно възприемам раздела "Младите хора на България". Какви отговори получава младият човек от т.нар. програма в тази част? Там изобилства от нищо незначещи фрази, като, цитирам: "За ползване творческите, културните и духовните изяви на младите хора. Поощряване и подпомагане самоорганизирането и самоподпомагането, мотивирането, мобилизирането на деца, младежи и младежки организации". Можете ли, господа, с тези "идеи" да се явите пред младите хора, които бяха във вашия авангард през м. януари? А през септември очевидно част от тях ще трябва да преустановят обучението си и да се приберат по родните си места. Привидно документът сякаш е деидеологизиран. Най-сетне, може би и на "Раковски" са разбрали, че увехтялите антикомунистически клишета вече не са работещи и може би ще бъдат снети от употреба. На въоръжение обаче са взети нови идеологеми. Антикомунистическото мнозинство се прероди в заченатото, както се казва, ин витро реформаторско такова. Последно поколение идеологема, която пронизва като червена, пардон, нишка новата политическа тактика на десницата. Далеч преди да поемете управлението на страната, вие, уважаеми дами и господа отдясно, направихте най-голямата си приватизационна сделка - приватизирахте фабриката за илюзии и изглежда че тя единствено ще работи на пълни обороти. (Весело оживление сред СДС) Неин продукт е и предложението тук на нашето внимание документ, чийто идеи, признавам със съжаление, са нереалистични и неизпълними. Подозрително и непонятно е мълчанието на документа по въпроса за споразумението с Международния валутен фонд.

Като се има предвид осезателното разминаване между двата документа, възниква въпросът - това, което днес анализираме, или меморандума за икономическата политика ще бъде вашата същинска програма за управление? И всъщност, не се ли опитвате вие да превърнете тези 100-тина страници в една нова, поредна имитационна декларация за спасение или за съгласие?

Една от големите поуки на този труден мъчителен преход е, че реформата е обречена в условията на политическа конфронтация. Именно това мотивира последователния ни стремеж към постигане на съгласие по конкретните проблеми на реформата. Съгласие и конструктивност в името на политическата стабилност - да, но не очаквайте от нас да ви осигурим политически комфорт. Още повече, че вие вече започнахте да компрометирате идеята за съгласието. Още в момента, в който парламентът пристъпи към реална работа с избора на ръководства на постоянните комисии и при приемането на първите закони, когато предложенията на опозицията бяха отхвърлени.

Длъжни сме тревожно да предупредим, че силовите действия на мнозинството очертават една тенденция към зле прикрит политически диктат. В пълно противоречие с всякакви декларации и договорености, в администрацията по цялата стопанска йерархия продължава пълзящия политически реваншизъм. И най-сетне, целият ни досегашен опит и особено събитията от януари и февруари т.г. доказаха, че реформата има шанс само ако се прави на широка национална основа.

Независимо от гръмките обещания за широко коалиционно управление, те са запазени в архивите и в печата, днес вие ни предлагате един по същество тясно партиен кабинет. Вие на практика пренасяте синьото Политбюро, пренасяте, образно казано, "Раковски" 134 на "Дондуков". По този начин още сега, на старта, вие вече стеснявате базата на своето управление - обществената и политическата.

Така че ние, уважаеми дами и господа, няма да подкрепим нито проектосъстава, нито политиката, която ни се предлага. (Ръкопляскания от СДС)

И накрая, позволете ми да завърша с мисълта на един мъдрец, който казва: "Най-доброто е онова правителство, което най-малко управлява". И така, пожелавам ви да бъдете едно добро правителство! (Весело оживление, ръкопляскания от ДЛ)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Първанов.

Господин Петко Илиев за реплика.

ПЕТКО ИЛИЕВ (СДС): Уважаеми господин председател, уважаеми господин министър-председател, уважаеми министри, уважаеми дами и господа! Уважаеми господин Първанов, имам реплика към Вашето съмнение дали тази програма е изпълнима. Всичко е човешка направа, особено в политиката. Какво се иска? - Воля, идеи, иска се и съвест на едно правителство. Волята я има. Има я и голямата висока политическа култура, защото в основата на всяка политическа култура стои отговорността. Отговорно ще постъпва мнозинството при коването на закони.

Отговорно ще постъпва и изпълнителната власт при прилагането и изпълнението на тези закон. Значи, има я волята, има я културата, но аз питам, ако вярваме на големия френски държавник Монтескьо, че опозицията е съвестта на правителството, можем ли да разчитаме на съвест? И то на чиста съвест?

(Ръкопляскания от СДС)

Уважаеми господин Първанов, Вие добре казахте, че наистина конфронтацията вече правим опити и я прогонваме от този парламент. Това е хубаво. Но дайте да намерим усилия да прогоним и лицемерието. Защото то ще пречи на всички ни. И ако всички ние тук, с малки изключения, гласувахме Декларацията за национално съгласие, а сега всички виждаме, че основните стълбове на цялата програма, която предлагат Обединените демократични сили, основните стълбове и трегери са именно 7-те точки в тази Програма за национално съгласие, днес Вие заявявате и други като вас, че няма да подкрепите правителството, няма да подкрепите програмата. Значи кога бяхте искрени? Когато гласувахте Декларацията за национално съгласие или сега, когато няма да подкрепите програмата и правителството? Дайте да намерим сили да прогоним и лицемерието. Благодаря. (Ръкопляскания от СДС)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Илиев.

Господин Жорж Ганчев за реплика.

ЖОРЖ ГАНЧЕВ (БББ): Само три изречения. (Реплики в залата) Венци, стой малко. (Весело оживление в залата)

На господата от БСП да им дадем възможност да имат мнение, а ние, водачите на опозицията, с морално право да бъдем водачи (весело оживление в залата, ръкопляскания) на опозицията ви заявяваме, че ще ви подкрепим първите 100 дни, тъй като народът, суверенът ви е дал правото да се докажете.

Имаме търпението да видим дали ще намерите ресурса. Искаме да видим и цифрите и вярвам, че ще ги намерите. Желаем да ги намерите. Желаем да намерите пътя за изход от кризата. Такава опозиция вие ще имате в този период от 100 дни.

Благодаря. (Единични ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Ганчев.

Господин Зеленогорски - трета реплика.

НАЙДЕН ЗЕЛЕНОГОРСКИ (СДС): Съжалявам, че първото ми изказване в Народното събрание ще бъде реплика към господин Първанов, но тъй като Вие казахте "управленска немощ", "Пази Боже от вашата управленска мощ, която покажете!" (Ръкопляскания от СДС)

И тъй като Вие казахте как ще се явите пред младите хора, няма нужда да се явявате пред младите хора. Младите хора са тук. Те са в парламентарната група на ОДС. (Ръкопляскания от СДС, реплики от ДЛ)

Използвахте и думите на един мъдрец, че най-доброто е онова правителство, което най-малко управлява. Аз ще перифразирам и ще кажа: най-доброто е неосъщественото правителство на Николай Добрев. Благодаря ви. (Смях и ръкопляскания от СДС)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Зеленогорски.

Думата има господин Първанов за дуплика.

ГЕОРГИ ПЪРВАНОВ (ДЛ): Уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа! Аз съм много доволен, че макар и на финала, дебатът вече започва да става интересен и по същество.

И все пак, тъй като репликата на господин Петко Илиев не беше по същество и не кореспондираше с моето изказване, аз бих могъл да му отговоря, перифразирайки един популярен виц: А вие, господин Илиев, защо посягате на госпожа Мозер?... (Смях и ръкопляскания от ДЛ)

И все пак, тъй като той спомена тук за декларацията, която приехме само преди една седмица, аз съм длъжен да припомня, господин Илиев, че ние твърде бързо забравихме декларацията от 4 февруари. Това е големият, това е фундаменталният документ, в който има всичко, което трябваше ако не директно, то поне в подходяща форма да залегне като принципи в програмата на новото правителство. Не го виждам, за голямо съжаление.

Разгръщам първата страница на този материал, който ни е раздаден, и там виждам едно автоматично съчетание на две много познати тези. Тезата за верния път и за нормализацията. Това е петото изречение, уважаеми дами и господа. Не ви ли напомня това за една партия от съседна нам страна и за една управленска теза, която беше отречена и която рухна само девет месеца след нейното начало?

Що се отнася до репликата на господин Ганчев, ние няма да имаме претенции за вождизъм, за водачество, господин Ганчев. Сигурен съм, че рано или късно, независимо от вашите ангажименти, от вашата тактика на този етап, заедно с вас, заедно с останалите парламентарни групи ние ще намерим общ език, ще намерим начин да тръгнем към онова динамично мнозинство, за което вече тук се говори - за консолидацията на истински, на реално реформистките сили в този парламент. Благодаря ви. (Ръкопляскания от ДЛ)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря.

Последният записал се за изказване - има думата госпожица Екатерина Михайлова.

ЕКАТЕРИНА МИХАЙЛОВА (СДС): Уважаеми господин председател, уважаеми господин министър-председател, господа министри, дами и господа народни представители! Аз искам да започна своето изказване с това, с което свърши господин Георги Първанов - за това, че най-добро е това правителство, което управлява малко. Това означава, господин Първанов, че Вие харесвате правителствата, които правят така, че държавата се оттегля от управлението. Това означава да управлява малко едно правителство. Това означава да има собственици, да има здрави икономически структури, които се самоуправляват. Това означава, че има местно самоуправление, което се самоуправлява. И аз се радвам, че на края на Вашата реч Вие всъщност косвено подкрепихте правителството, което днес се излъчва от българския парламент. (Ръкопляскания от СДС)

Това, което искам да добавя, е, че добро правителство е онова, което управлява малко. Още по-хубаво е правителство, което управлява дълго, компетентно и отговорно! Това е нашето желание към това правителство, което днес българският парламент ще излъчи. Това е поръчката и на парламентарното мнозинство, защото за разлика от вас в предишни парламенти, ние наистина искаме да има отговорно и компетентно управление и да не се крием, да не се плашим от истината.

А истината е проста и не бива да се опитваме да лицемерничим днес, защото програмата, която ни представя правителството, е програма, която стъпва на националното съгласие, на принципите, които бяха приети от 4 февруари до днес. И нека назоваваме нещата с истинските имена. Нека поглеждаме документите, които са приемани и от парламент, и от политически сили, защото нещата не бива да се забравят толкова бързо. Нещата остават и трябва да се четат.

Програмата, която предлага днес правителството - каквато всъщност за първи път от

най-новата ни история се представя... Ако направите една справка, ще видите, че нито едно правителство до този момент не е представляло програма с намеренията си за четиригодишно управление. Всяко едно правителство до този момент или се е явявало без програма, или - с програмни декларации от няколко странички.

И мене ме изненадва, че днес точно от Вас идва атаката за това, че ние предлагаме програма - програма, която може би трябва да бъде допълнена, може би има нюанси, които трябва да бъдат променени, но програма, която има амбициите да покаже точно какво управление желаем. Такава програма не е показвана и тази програма беше дадена предварително на всички парламентарни политически сили два дни преди избирането на правителството, за да могат да се запознаят с нея. Това е част от духа за националното съгласие, който ние - депутатите от Обединените демократични сили - ще се стремим и ще пазим и по-нататък. И няма да се отмятаме лесно и безпринципно от тези принципи, защото наистина това, което е в програмата, е на базата на националното съгласие.

И понеже Вие цитирахте Декларацията за принципите за излизане от кризата, аз искам да прочета нещо в нея. Там се казва, че са необходими съвместни усилия на всички партии и формации на гражданското общество за постигане на тяхната стабилизация, икономически растеж и за деклариране на тяхната готовност да споделят отговорностите за социалната цена на прехода.

Нека да не размахваме тук, в пленарната зала, думата социална цена. Нека не плашим! И не го правете! От това никой не печели. Не размахвайте призрака за социалната цена, защото наистина цената ще е тежка, но цената трябва всички заедно да платим и заедно да извървим пътя.

Това, което ние днес ви предлагаме в програмата, е много повече от това, което вие се опитвахте да ни предложите в края на годината, когато приехте своята програма на конгреса на БСП. Там в целите, които вие посочвате, говорите за осигуряване на възможната социална цена - възможна... Дори не смеете да кажете, че ще направите всичко възможно, всичко необходимо, за да разпределите тежестите, а казвате: "възможната"...

Дори не смеете да кажете истината в тези документи, които сте приемали на ваши партийни форуми, и щяхте да ни ги предложите тук, в пленарна зала да ги приемем. Затова не размахвайте призрака. Ние знаем състоянието на България. Всички ние, българските граждани, знаем. Знаем и кой я доведе дотук. Но аз ви моля днес вие да не избирате духа на 10 януари, защото ние отдавна сме избрали духа на 4 февруари. А в изказванията днес в пленарна зала много от депутатите от Демократичната левица размахваха духа на 10 януари, размахваха конфронтацията, размахваха призраците. Започнаха да плашат какви страхотии ще започнат утре, когато започнат да управляват тези от Обединените демократични сили, каква немощ имат. Те още не са избрани, господа от Демократичната левица, а вие говорите за немощ. Не плашете с реваншизъм, не говорете измислени неща. Аз съжалявам много, че господин Николай Добрев каза просто безумни неща тук от пленарната трибуна. Каза, че мафиотски организации, които не извършват престъпления, щели да бъдат преследвани. За какви организации, щом са мафиотски, и не са извършили престъпления? И това го свързва с политическа репресия! (Ръкопляскания отясно) Какво означава, че мафиотските организации... Става въпрос за някакви политически групировки ли?

Много ви моля, не размахвайте плашилата. Плашилата си отидоха и няма кой да ви повярва. Защото хората просто узряха. Хората разбраха, че е нужно съгласие, съгласие за това да вървим напред.

Днес, когато избираме правителството на България, ние от Обединените демократични сили поемаме своята политическа отговорност. Да, ние спечелихме парламентарните избори. Ние получихме мнозинство, което ни позволи да излъчим сами правителство. И поемаме своята отговорност, защото това беше категоричният вот на българския избирател. В същото време ние търсим от първия ден в Народното събрание и ще продължим да търсим подкрепата на останалите политически сили и за работата в парламента, и за работата на правителството.

Аз съжалявам, че днес при дебатите Българската социалистическа партия сама се

изолира. Днес вие това направихте - сами се изолирахте от търсенето на съгласие, от търсенето на реформаторско мислене. Вие заехте отбранителна позиция, преди някой да ви е докоснал. Останалите парламентарни групи подходиха... Разбира се, имаше и критики и това е най-нормалното нещо. А ние не очакваме да няма критики. Но конструктивно, но с доброжелателство. Защото това е, което очакват хората от нас. Очакват диалогът да бъде нормален диалог, да не бъде истеричен диалог, да не бъде скандал заради самия скандал, да не стоим само заради идеологемите и затова защото вие сте БСП, а ние сме ОДС. Ние искаме подкрепата на цялото българско общество. Цялото българско общество с общи усилия може да излезе от това, което съсипа безумното управление само допреди няколко месеца. Това го разбрахме. Крайно време е да го направим.

И аз искам да завърша с нещо към бъдещите министри. На 19 април българският народ ни даде невероятно доверие. Днес ние ви го даваме на вас. И аз ви моля наистина като човек, който води Парламентарната група на Съюза на демократичните сили, най-голямата парламентарна група, аз ви моля да не забравяте, че няма нищо по-скъпо от доверието. И че това е най-важното нещо, което трябва да съхраним.

Пожелавам ви много успех, много здраве. И не забравяйте, не забравяйте доверието! (Продължителни ръкопляскания от дясната и средната част на залата)
НИКОЛАЙ ДОБРЕВ (от място): Искам думата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Думата не мога да Ви дам, защото времето Ви изтече.

НИКОЛАЙ ДОБРЕВ (от място): Лично обяснение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Имайте търпение, на края на заседанието ще Ви дам думата.

Предстои да преминем към избор на министър-председател и Министерски съвет. Ще гласуваме поотделно три проекта за решение.

Има внесено предложение от Парламентарната група на Демократичната левица изборът да бъде произведен чрез тайно гласуване (възражения в дясната страна на залата) и един проект за избиране на комисия за произвеждане на избора за тайно гласуване. Други предложения има ли?

Има думата госпожа Дянкова.

СВЕТЛАНА ДЯНКОВА (СДС): От името на Парламентарната група на Съюза на демократичните сили ние предлагаме гласуването по чл. 55 да бъде извършено явно и поименно. (Ръкопляскания отдясно и средата)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Господин Корнезов, заповядайте.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ (ДЛ): Господин председателю, господа народни представители! Демократичната левица предлага гласуването за министър-председател и за членове на кабинета да бъде тайно. Не че ние искаме да се противопоставим на мнозинството, но сме убедени, че тайното гласуване е в полза на парламента, на целия парламент, включително и на управляващата му част. Позволете ми да изтъкна само три аргумента с три изречения.

От 1989 г. насам този парламент е излъчил пет правителства, включително и това на Филип Димитров, и всички тези пет правителства са избрани чрез тайно гласуване. (Шум в блока отдясно) Има вече създадена парламентарна традиция и ние трябва да я спазваме.

Второ. Има един политико-правен принцип, че когато се избират личности на високи длъжности в държавата, гласуването трябва да бъде тайно. Аз не приемам аргумента, който чувах от няколко дни, че чрез явното гласуване ще се разбере кой кой е в тази зала. Защото ако ние продължим този принцип, това означава, че някой ден на някой може да му хрумне и президентът, и народните представители да се избират с явно гласуване, за да се разбере кой е против тях.

И трето. Отворете всеки един учебник по конституционно право и там ще намерите, че тайното гласуване е по-демократично.

ЕКАТЕРИНА МИХАЙЛОВА (от място): Няма такова нещо. И двете са демократични.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Поне в тази зала мисля, че всички твърдим, че сме демократи. Но позволете ми да кажа кои са истинските причини СДС да иска явно гласуване.

Истинската причина е страхът на ръководството (голям шум, възражения и смях в блока отдясно), че няма да може да контролира депутатската съвест. Страхува се от нов бунт на мравките, както беше през Тридесет и шестото Народно събрание. (Смях отдясно)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Времето Ви изтече.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Страхът обаче, господа, е лош съветник. И този, който се страхува, на него... (Председателят изключва микрофона)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Има направени две предложения - за тайно гласуване и за поименно изписване имената на народните представители, тъй нареченото поименно гласуване.

Поставям на гласуване, съгласно правилника, по-отдалеченото предложение - за поименно гласуване. Гласуваме за явно гласуване, с поименно изписване.

Който е съгласен, моля да гласува.

От общо гласували 234 народни представители, за - 169, против - 57, въздържали се - 8.

Предложението е прието.

Моля, обявете резултата по групи.

Поставям на гласуване първия проект за решение:

"Р Е Ш Е Н И Е

за избиране на министър-председател

на Република България

Народното събрание, на основание чл. 84, т. 6 от Конституцията на Република България и във връзка с Указ N 201 на президента на Републиката от 19 май 1997 г.,

Р Е Ш И :

Избира Иван Йорданов Костов за министър-председател на Република България".

Моля, гласувайте!

От общо гласували 233 народни представители, за - 179, против - 54, въздържали се - няма. (Бурни ръкопляскания)

Господин Иван Костов е избран за министър-председател на Република България.

(Ръкоплясканията продължават. Към господин Иван Костов се втурват журналисти, които правят снимки, връчват му се букети цветя и го поздравяват председателят на Народното събрание, зам.-председатели на Народното събрание и др.)

За отрицателен вот има думата госпожа Татяна Дончева.

ТАТЯНА ДОНЧЕВА (ДЛ): Признавам правото на мнозинството, спечелило изборите, да излъчи свой министър-председател, оня, когото намери за добре. Признавам правото и да избере посоченото от него правителство. Признавам правото на това правителство да провежда такава политика, каквато намери за добре.

Бих искала в предложената от господин министър-председателя програма да намеря конкретните решения на конкретните проблеми на днешна България.

Гласувах против, защото не намерих тези решения. Ако съм сгрешила - добре за България, ако не съм - жалко за вас.

Много бих искала не само на мен да се натрапва тази аналогия със стари документи, партийни, на БКП, обаче се оказва, че това не е така. Много ми се искаше вместо заслужили партийни дейци, един доскоро безпартиен министър-председател да посочи експерти и висококвалифицирани администратори.

За съжаление това не е така. Ако смятате, че този отбор ще Ви свърши работа - добре, воля Ваша. Обаче е знайно, че "званите са много, а призваните - малко" и за съжаление кой е истински призван се разбира след време. Дано да не сме направили грешка. (Ръкопляскания в мнозинството)

И на края, понеже много се злоупотребяваше с националното съгласие, а никой повече от моята политическа сила не е правил жертви за него... (Ръкоплясканията продължават, с което се пречи на ораторката да продължи изказването си) ... Искам да ви припомня една мисъл на любимия от нас Радой Ралин: "Не разбрах аз ли направих завоя или вие дойдохте на моя".

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Има думата господин Атанас Мерджанов.

АТАНАС МЕРДЖАНОВ (ДЛ): Уважаеми господин председателю, уважаеми дами и господа народни представители! Вземам думата за обяснение на своя отрицателен

вот.

Днес ние станаме свидетели на поредната демократична акция на риформаторското мнозинство. Аз искам обаче да отбележа и един друг факт. Преди пет години в тази зала, от тази трибуна господин Костов заяви, че грижата за младите е социалистическа отживелица. Днес тези думи бяха категорично опровергани от изявите на геройски представилите се на барикадите млади хора Зеленогорски и Величков, с изявите в днешния парламент. Аз не се съмнявам, че само по такъв начин за сериозните млади хора ще бъде правено необходимото и достатъчно, за да се чувствуват те комфортно в дома си.

Искам да изразя обаче мнението на сериозните млади хора, които не излязоха на улицата (силен смях в блока на мнозинството) и нямат и намерение да излизат на улицата, водени единствено от разбирането за разумна, за трезва, за прагматична политика, която се формулира и се задава не отвън, а тук и сега в България.

Благодаря ви. (Ръкопляскания от ДЛ)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Има думата за процедурно предложение народният представител Александър Йорданов.

АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ (СДС): Уважаеми господин президент на Република България, уважаеми господин председател! Днес не е празник на празните думи. Днес е хубав ден за българската демокрация. (Възторжени възгласи от мнозинството, ръкопляскания)

Моята процедура е ясна: моля, господин председател, да преминем към избора на Министерски съвет. Благодаря. (Ръкопляскания от мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Поставям за гласуване втория проект за решение:

"РЕШЕНИЕ

за структурни промени в Министерския съвет
на Република България

Народното събрание на основание чл. 84, т. 7 и във връзка с чл. 108, ал. 1 и 3 от Конституцията на Република България,
РЕШИ:

1. Министерският съвет на Република България се състои от министър-председател, трима заместник министър-председатели и министри. Заместник министър-председателите и министрите ръководят отделни министерства, с изключение на министъра на държавната администрация.
2. Закрива Министерството на енергетиката.
3. Преобразува Министерството на правосъдието в Министерство на правосъдието и правната евроинтеграция; Министерството на териториалното развитие и строителството - в Министерство на регионалното развитие и благоустройството; Министерство на образованието, науката и технологиите - в Министерство на образованието и науката; Министерство на земеделието и хранителната промишленост - в Министерство на земеделието, горите и аграрната реформа; Министерство на търговията и външноикономическото сътрудничество - в Министерство на търговията и туризма; Министерство на труда и социалните грижи - в Министерство на труда и социалната политика; Министерство на околната среда - в Министерство на околната среда и водите.
4. Възлага на Министерския съвет в едномесечен срок да уреди всички правоотношения във връзка с преобразуването и закриването на министерства, включително преразпределението на функциите им, както и да определи функциите на министъра на държавната администрация."

Моля, режим на гласуване за това проекторешение.

От общо гласували 235 народни представители, за - 157, против - 44, въздържали се - 34.

Решението е прието.

Господин Стефан Гайтанджиев има думата.

СТЕФАН ГАЙТАНДЖИЕВ (ДЛ): Искам да обясня моя отрицателен вот специално по

този проблем. Не мога да приема обединяването на Министерство на земеделието с дейностите, извършвани от досегашния Комитет за горите. Закриването на това ведомство, лишаването му от самостоятелност и преминаването му към земеделието, което неведнъж е ставало в българската история, винаги се е отразявало крайно отрицателно върху състоянието на българската гора.

Второто ми възражение засяга Министерство на околната среда. Във всички европейски страни този тип министерство изпълнява контролни функции. Не е негова работа да разпределя стопански ресурси, с каквато дейност досега се занимаваше и Съветът по водите. В този смисъл смятам, че е недопустима структурата, която ние гласувахме. Да не говорим за закриването на Министерство на енергетиката и за много от другите нови наименования. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Благодаря на господин Гайтанджиев.

Втори отрицателен вот. (Силен шум, викове и ръкопляскания в блока на мнозинството) Много моля за тишина в залата!

ТАТЯНА ДОНЧЕВА (ДЛ): Бих искала да задам два въпроса на вносителите и те са свършено сериозни. (Шумът и ръкоплясканията в блока на мнозинството продължават)

Комитетът по горите е създаден със закон, а в проекторешението, което ни предлагате, не се предлага решение за този комитет. Има комитети, които са създадени с актове на Министерския съвет. За тях няма проблем, че с тяхното бъдеще ще се занимава Министерският съвет, но специално с Комитета по горите, който със закон е създаден, какъв ще бъде неговият статут?

Вторият чисто правен въпрос, който искам да ви задам. В Конституцията в правомощията на президента няма право да закрива министерства. Министерството на Румен Гечев - Министерство на икономическото развитие - така си и остана. В "Държавен вестник" са интерпретирани някакви неща за закритото министерство, но никъде не намерихме акт. А и да има, ми кажете какво е неговото правно основание, защото Конституцията не предвижда правомощия ?

ЕКАТЕРИНА МИХАЙЛОВА (от място): Има решение на Конституционния съд.

ТАТЯНА ДОНЧЕВА: Че какво може да направи? - Да разшири Конституцията!

Ако мислите, че вие сте дали решенията, гласувайте както искате, но ние мислим, че има празноти и че те не са въпрос на идеология.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Добре. Благодаря на госпожа Дончева.

(Министрите напускат Президиума и заемат места на първите редове в залата.

Продължителни ръкопляскания от ОДС, ОНС, БББ и ЕЛ)

Мястото за новия Министерски съвет е направено. Остава сега само да гласуваме.

Решение за избиране на Министерски съвет на Република България:

"Народното събрание на основание чл. 84, т. 6 и във връзка с чл. 108, ал. 1 и чл. 111, ал. 3 от Конституцията на Република България реши:

ИЗБИРА

АЛЕКСАНДЪР ДИМОВ БОЖКОВ - за заместник-министър председател и министър на промишлеността;

ЕВГЕНИЙ СТЕФАНОВ БАКЪРДЖИЕВ - за заместник-министър председател и министър на регионалното развитие и благоустройството;

ВЕСЕЛИН МЕТОДИЕВ ПЕТРОВ - за заместник-министър председател и министър на образованието и науката;

ГЕОРГИ GERMANOV ANANIEV - за министър на отбраната;

БОГОМИЛ АНГЕЛОВ БОНЕВ - за министър на вътрешните работи;

МУРАВЕЙ ГЕОРГИЕВ РАДЕВ - за министър на финансите;

НАДЕЖДА НИКОЛОВА МИХАЙЛОВА - за министър на външните работи;

ВАСИЛ СТОЯНОВ ГОЦЕВ - за министър на правосъдието и правната евроинтеграция;

ВЕНЦИСЛАВ ВАСИЛЕВ ВЪРБАНОВ - за министър на земеделието, горите и аграрната реформа;

ВАЛЕНТИН ИЛИЕВ ВАСИЛЕВ - за министър на търговията и туризма;
ВИЛХЕЛМ БОТЪОВ КРАУС - за министър на транспорта;
ИВАН НЕЙКОВ НЕЙКОВ - за министър на труда и социалната политика;
ПЕТЪР ДИМИТРОВ БОЯДЖИЕВ - за министър на здравеопазването;
ЕМА ЗАХАРИЕВА МОСКОВА - за министър на културата;
ЕВДОКИЯ ИВАНОВА МАНЕВА - за министър на околната среда и водите;
МАРИО ИВАНОВ ТАГАРИНСКИ - за министър на държавната администрация."

Моля, гласувайте.

От общо гласували 234 народни представители, за - 179, против - 55, въздържали се - няма.

Избран е Министерският съвет на Република България. (Бурни продължителни ръкопляскания)

Моля избраните министър-председател и членове на Министерския съвет да заемат местата си. (Министър-председателят и членовете на кабинета приемат поздравления и заемат определените места на президиума. Бурни, продължителни ръкопляскания в залата)

Съгласно чл. 109 от Конституцията на Република България, членовете на Министерския съвет полагат пред Народното събрание клетвата по чл. 76, ал. 2. (Всички присъстващи в залата стават прави)

Моля, господин министър-председателят, господа министрите, да повтарят след мен: "Заклевам се в името на Република България да спазвам Конституцията и законите на страната и във всичките си действия да се ръководя от интересите на народа! Заклех се!". (Министър-председателят и министрите повтарят клетвените думи)

Моля ви да попълните клетвените листове. (Бурни продължителни ръкопляскания)

Давам думата на президента на Република България господин Петър Стоянов!

Заповядайте, господин президент! (Бурни продължителни ръкопляскания) В това време искам да използвам случая и да пожелаая от името на Председателството на Народното събрание на новоизбрания Министерски съвет плодотворна дейност за благо на нашата скъпа родина - Република България! (Бурни продължителни ръкопляскания. Министър-председателят Иван Костов поздравява членовете на новия Министерски съвет. Всички стават прави. В залата влиза президентът на Република България Петър Стоянов. Бурни и продължителни ръкопляскания)

ПРЕЗИДЕНТ ПЕТЪР СТОЯНОВ: Уважаеми господин председател на Народното събрание, уважаеми господин министър-председател, уважаеми госпожи и господа народни представители, госпожи и господа министри! Позволете ми най-напред да кажа честито и на добър път на новия български кабинет и неговия министър-председател Иван Костов! (Ръкопляскания от всички без БСП)

Казвам това не защото се страхувам, че бих могъл да го забравя в своето кратко слово. Напротив, от успеха на този кабинет в толкова голяма степен зависи днес просперитета на България, че още много пъти, сигурен съм, ще стискам палци и ще пожелавам успех на този кабинет по пътя на реформата и по пътя на добруването на България. (Ръкопляскания от всички без БСП)

Уважаеми госпожи и господа, в момента, в който служебният кабинет освободи тези места за току-що избраното от вас правителство, приключи и един етап от най-новата история на България, един етап, в чийто край две години управляваше правителството на господин Жан Виденов, чието управление завърши с оставка на премиер-министъра. Тази оставка беше съпътствана от доста сериозно народно недоволство, което наистина безпокоеше твърде много българската общественост и което бе на прага да се превърне в истински и сериозни граждански сблъсъци, сблъсъци, които без съмнение щяха да ни отдалечат години напред от целта, която всички ние сме си поставили - европейска и атлантическа интеграция.

Тук е мястото да благодаря още веднъж, макар и от дистанцията на времето, на всички парламентарно представени политически сили, че тогава, преди четири месеца, намериха и куража, и мъжеството да поставят националните интереси на България и спокойствието на българското общество над своите партийни интереси и излязоха по един изключително добър начин от кризата, която вече беше създадена.

Служебният кабинет по времето на своето управление изпълни три много важни задачи. Служебният кабинет се справи със стопанския хаос, който заплашваше да залее страната. Служебният кабинет върна вярата на българското общество, че то може да бъде управлявано от хора, които и могат, и искат, и се отнасят почтено към своя народ. И най-накрая, служебният кабинет осигури един граждански мир, благодарение на който бяха проведени честни, законни и неоспорени от нито един сериозен политически субект парламентарни избори. Намирам това за изключително важно завоевание на новата българска демокрация. Провеждането на честни, свободни и законосъобразни избори по този начин се превръща в традиция на новата българска демокрация и това по моему е нашата най-добра визитна картичка пред Европа и света.

Преди пет минути избрахме нов Министерски съвет и нов министър-председател. За любителите на сравненията и противопоставянията съм длъжен да кажа веднага нещо. За разлика от конфликтите в класическите романи, които са конфликти между доброто и злото, аз искрено вярвам, че тук ще бъдем изправени между приемствеността на един добър кабинет и един още по-добър кабинет, нещо, което от сърце желая. (Бурни ръкопляскания от всички без БСП)

И няма да бъде честно, ако още отсега не заявим, че предизвикателствата, трудностите и отговорностите пред министър-председателя Иван Костов и неговия кабинет са повече, отколкото пред който и да било друг български кабинет в последните години затова, защото повечето български правителства досега правеха генералната репетиция за така дълго очакваната наша структурна реформа. Този кабинет трябва да направи самата структурна реформа затова, защото повечето правителства досега с думи, декларации и програми очертаваха красивата картина на нашето близко бъдеще. Този кабинет няма да има време да прави това. Той трябва да гради с действия това бъдеще затова, защото служебният кабинет, към когото аз имам специално добри чувства и му благодаря още веднъж тук, в пленарната зала, за всичко онова, което стори, използва един солиден кредит на обществено доверие след благополучния завършек на януарската криза през тази година.

Служебният кабинет спечели своята битка! Благодаря ви за това! (Ръкопляскания от всички без БСП)

Пред кабинета на Иван Костов има друга, несравнимо по-тежка по своите мащаби и разположена в своето време задача. Кабинетът на Иван Костов трябва да спечели цяла една война, войната срещу бедността, войната срещу корупцията и престъпността, войната срещу инфлацията, войната за връщане доверието и самочувствието на българските граждани. (Ръкопляскания от всички без БСП) Аз им пожелавам успех в тази изключително тежка и отговорна мисия!

Българският национален ресурс, със съжаление трябва да констатираме това, е на изчерпване. Вие, господин Костов, трябва да възстановите този ресурс, а на всичко отгоре няма и достатъчно време. И тъй като историята учи, че никой не се е поучил от историята, на мен ми се ще да се върна в славните възрожденски времена на нашето минало и да си припомня думите на Христо Г. Данов, списание "Летоструй" отпреди 150 години: "Живеем в едно много бързо време. Часовете за народния живот са години. И само ония народи могат да се надеят за по-добра бъдещност, които не пропускат ни един час да работят за своя напредък. А що правим ние и как сме в това отношение? Ние, захласнати в своите частни интереси и омаяни от междуособните ни кавги и крамоли, оставяме не часове, а цели години да изветряват без да работим за своя напредък."

Пожелавам на новия кабинет да върне на българите поне част от загубените и изветрели за нашия напредък години!

Следях внимателно публичния дебат в българското общество около формирането на кабинета и неговата програма. Слушах през цялото време и парламентарните дебати тук. Смятам, че всички изказвания - и отляво, и отдясно - бяха пропити с искрена доза загриженост за съдбата на този кабинет, защото всички схващаха тясната връзка между успеха на кабинета и успеха на България.

И все пак, препатилото българско общество, подлагано на толкова много неуспешни

и неадекватни експерименти през последните 50 години, независимо от това, че в по-голямата си част най-искрено желае успех на днес избраното правителство, вярно на своя български скептицизъм, като че ли отправяше към това правителство един по-скоро негативно формулиран въпрос, въпросът какво ще се случи, ако и този кабинет не успее, какво ще се случи, ако и този кабинет се провали.

Уважаеми госпожи и господа, аз бих искал да обърна този въпрос и да го облека в повече кураж, оптимизъм и смелост за това правителство. Аз бих искал да кажа: а какво ще се случи, ако този кабинет успее! (Бурни ръкопляскания от всички освен БСП) Какво ще се случи, ако този кабинет успее да извърши една бърза, ясна, почтена и в интерес на българската държава приватизация? Какво ще се случи, ако този кабинет успее да въведе ясни финансови, банкови правила и дисциплина? Какво ще се случи, ако този кабинет успее да се пребори с корупцията, мафията и престъпността? Какво ще се случи, ако този кабинет успее да върне доверието и, което е още по-важно, да увеличи жизнения стандарт на чакащия това български народ? Какво ще се случи, ако този кабинет успее да увеличи нашето национално самочувствие и да направи децата ни горди да бъдат граждани на една нова България? Знаете ли какво ще се случи? Ще се случи това, което целият български народ днес жадува!

Господин Костов, госпожи и господа министри, желая ви точно това да ви се случи и ви пожелавам на добър път! (Всички депутати с изключение на тези от БСП стават и бурно аплодират)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: Всички народни представители, след приключване на заседанието, могат да поднесат поздравленията си на новия Министерски съвет и благодарността си към служебния кабинет с чаша шампанско в Клуба на народния представител.

Има думата за лично обяснение господин Николай Добрев.

НИКОЛАЙ ДОБРЕВ (ДЛ): Уважаеми господин Костов, честито! Желая успех и на целия кабинет!

Съжалявам, уважаема госпожице Михайлова, че трябва да говоря след президента, но истината стои по-високо от величията. Аз искам да ви припомня стр. 12 - "Законът ще отдели понятието мафиотска организация, което не означава единствено организация за извършено престъпление". Значи Вие ме обидихте в заплахи с таласъми съвършено несправедливо. Не искам да ми се извините, не Ви упреквам в слаба памет, опазил ме Бог, но при всички случаи ще Ви моля да четете документите на коалицията и да ги конспектирате. Благодаря ви много.

(Ръкопляскания от БСП)

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЙОРДАН СОКОЛОВ: А сега няколко съобщения:

Комисията по икономическа политика заедно с Комисията по бюджет, финанси и финансов контрол ще проведе заседание от 14,30 ч., това време вече е минало, в зала "Запад", ще има среща с госпожа Ан Макгърк, която виждам тук на балкона. Нека и тя да се счита за поканена в Клуба на народния представител. Комисията ще разгледа и други въпроси.

Комисията по правни въпроси и законодателство срещу корупцията ще има заседание днес, от 15 ч., в сградата на площад "Александър Батенберг" N 1. Ще бъде разгледан Законопроект за банките.

Закривам заседанието. (Звъни)

Закрито в 14,55 ч.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Йордан Соколов

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Иван Куртев

СЕКРЕТАРИ:

Христо Димитров

Свилен Димитров